

העולם הזה

המחיר
120
פרוטה

מס. 720 / שנה 14 / י"ד מנחם אב תשי"א / 16.8.51

השבועון המצויד
ל אינפורמציה

השבועון המצוייר לאיפורמצי'ה המערכת והמנהלה :
ר"ה לילינגהולד 12, תל-אביב
ח.ד. 136, סל. (ומני) 68785

2/12/77

טבעו של העולם הזה שהוא מעורר ויכוח. נראה שרבים מקראיו אינם מסתפקים בקריאה אישית, פחות או יותר. הן ידידיו והן אויביו אוהבים ושונאים אותו בהתלהבות. כמעט שבוע בשבוע באות למערכת הזמנות להשתתף בוויכוחים ציבוריים או משפטיים ציבוריים העוסקים על העולם הזה בחוגי גנור, שבטי צופים ותנועות דומות. חברי המערכת משתדלים להיות נוכחים במספר רב ככל האפשר של ויכוחים אלה. נסיונם הוכיח להם שיש ללמוד הרבה מדבריהם של הקוראים הצעירים. יש משהו מרענן ומעודד בוויכוח כזה, המתנהל לרוב על רמה גבוהה של רצינות. אחרי ככלות הכל, דומה שאין ויכוחים מקבילים על כל עתון אחר בארץ — דבר המוכיח כשלעצמו את קרבת העולם הזה לקוראיו.

על אחד הוויכוחים האלה, שהתקיים בנוכחותי בשבט הצופים באחווה, הואילה ברכה חכם לחוות את דעתה הרצינית והאחרית ב"דבר". ברכה חכם לא היתה נוכחת באותו ויכוח. היא מטיחה בפני האשמה כבדה: אמרתי שקנה המידה לעריכת עתון הוא רצונו של הקורא. דבר זה נראה לעתונאית כה רצינית ואחרית ככרחה חכם כדבר רע מאד. מכיון שאין היא העתונאית היחידה שהקו הזה של העולם הזה אינו מוצא חן בעיניה, מוטב, אולי, להבהיר אחת ולתמיד את הנקודה הזאת.

ישנן שתי אפשרויות לקיים כל עתון שהוא במדינת ישראל: האחת היא לקחת כסף ממפלגה, להלל כל מעשיה, לגלות את אופיו המשיחי של מנהיגה, היחיד בדורו. השנייה היא לבסס את העתון על תמיכתו של הקורא, המביע לו אמונו מדי שבוע ליד הקיוסק. שלא כדוגמת מפלגה השואלת את דעת בוחריה רק פעם בארבע שנים (ובעזרת תעמולה העולה במיליוני לירות) שואל העתון לדעת בוחריו בכל יום ה'. הקורא מצביע בפרוטותיו. ויש אנשים, בלי ספק נבערים מדעת, הסבורים שעתון בלתי תלוי כזה הוא מוסד דימוקראטי — יותר דימוקראטי מעתון התלוי מנובה של מפלגה.

ברכה חכם ובני דעתה נסערים מדעה כזאת. לעיניהם הרוחניות מצטיירת, כנראה, תמונה כזאת: אי שם באולימפוס יושב הוד מעלתו העתונאי, נבון וחכם עד אין גבול, מחנך הדור. למרגלותיו רובצים המוני הקוראים, בורים ועמי ארצות, אשר העתונאי מחליט מה טוב להם לקרוא ומה טוב להם לדעת. חלילה לעתונאי לרדת אל הים המטומטם הזה. להיפך, עלי להרים את הקרע האומלל אל רמתו המסחררת, להחכים אותו, לטעת בו חכמה ודרך ארץ. והו העוזר שיעז לו הבורא.

העולם הזה לא קיבל מעולם דעה נאורה זו. אף כי אינו סובל מענוה מפורזת, לא עלה על דעתו מעולם שהוא חכם יותר, פיקח יותר או נעלה יותר מהקהל "הפשוט". כי מי הוא, בעצם, הקהל "הפשוט"? הוא? אין זה אלא איש הפלמ"ח שרץ לקראת מכונית היריה בשעה שהעתונאי הנכבד והאחרני שפשף את כסאו, הרופא הקורא ספרי מדע בשעה לעתונאים מסויימים אין גם הזמן לקרוא את הספרים שהם כותבים עליהם. הפועל היוצר בעבודה קשה ואחריתא את כל המצרכים אשר העתונאי משתמש בהם למחייתו.

כשתורו העורכים העכשויים של העולם הזה מן הצבא, ישתדו רבבות חבריהם, ואיש איש פנה אל מקצועו, מי לנהוג אוטובוס ומי לייצר נעלים, פנו הם לתפקיד לא פחות אך גם לא יותר נכבד : להביא לחבריהם את ידיעות, לפרש אותם בצורה פשוטה ככל האפשר, ונוחה לקריאתם של אנשים שאין להם הסבלנות לטוט בשוליות ההגניים של עתונאים'עילונים. לא עלה על דעתם שתפקיד זה מכובד יותר מזה של רובאי בחיל הרגלים או של מלצר בבית הקפה. ושהוא קונה להם את הזכות לבזוז לקוראים.

אם מטיחים, איפוא, בפנינו את האשמה הנוראה שאין אנו יוצאים לתנך את הקורא, אין אנו מחשישים אותו כלל. אנו מוכינים בהחלט להשאיר את רמחו של העתון בידי הקורא. אין אנו חושבים שזהו קנה מידה רע, נחות או בזוי.

*

לוא היתה ברכה חכם מסתפקת בהאשמה זו, לא היה כבודה נפגע. לברכה חכם יש דעה משלה. לעורכי העולם הזה יש דעה אחרת.

אולם ברכה חכם ממשיכה באותה רשימה לתת לקוראיה דוגמה ממשית לאותה עתונאות רצינית ואחריתא שהיא כה מתפעלת ממנה. היא מכריזה על עורך עתון זה כעל מנהיג קבוצת אנשי אלף, מרשה לעצמה להסתמך בפסוקים מתוך אותה חוברת כמביעים את דעת העולם הזה. לא יד בזה, היא שמה בפי גאון אטי ציוני, שנשאתי, כאילו, באותו ויכוח.

לולא הושמעו הדברים על ידי עתונאית כה רצינית ואחריתא כברכה חכם, היה מתעורר החשד שהעתונאית הנכבדה מצצה את הדברים מאצבעה ברידיה אחרי סנסציות זולות. אולם ברכה חכם לוחמת, כידוע, ברידיה אחרי סנסציות, דבר שרק העולם הזה אשם בו.

לפיכך עלינו להתעלם מן החשד הזה, להניח לטובתה של ברכה חכם, שהיא כותבת על דברים שאין לה מושג עליהם. דבר זה כשלעצמו אין בו אסון. אין לדרוש מעתונאית ככרחה חכם, שהקשיחה את זמנה היקר לגילוי (בהמשכים) של המשיח בן דורנו, שתתעניין באדם כה בלתי חשוב כעורך עתון זה, או שתבדוק מה אמר באמת או לא אמר במסיבה זו או אחרת. אולם מעתונאית הבאה לתבוע את עלבון הכתיבה הרצינית והאחריתא מן העולם הזה, אפשר היה לצפות שתטרח לברר את הפרטים שהיא כותבת עליהם, לפחות במידה הנהוגה בהעולם הזה עצמו.

2/12/77

ה ש ע ר

מאז ירדה מאילני, יחד עם בעלה ציאנג קיי-שק, מעל במת ההיסטוריה, ראה העולם רק אשה אחת שהכריעה גורל של עמים : אוה ("אויטשה") דוארטה, אשה חואן פרון, הדיקטטור של ארגנטינה.

אויטה, אלילת ההמונים הרעבים של ארגנטינה, בת ה-32, ברתה בנעוריה ממשק הוריה, בקברת בואנוס איירס, כדי לחפש את מזלה בברכה בן שלוש מליון התושבים. הבלונתית הוחרת בעלת העיניים החכות והעור החיוור, שנבנה 155 ס"מ והאוהבת להתקשט בשמלות החדשות ביותר של פאריס וביהלומים היקרים ביותר, והשפכה בשנות שלטונה לאחת הנשים העשירות ביותר במדינה (בעלת כמה בתי-חרושה, תחנת רדיו ועיתונים יומיים אחדים), שופכת דמעות כשבעלה מהלל אותה בפומבי ומתנשקת אתו לעיני ההמון.

כשייבחר בעלה בנות הבאה בפעם נוספת לנשיא המדינה, אין כמעט ספק שאויטה תיבחר כסגנית-הנשיא. כדברי עתון אמריקאי : אהבת השלטון ושלטון האהבה.

מכתבים

בחירות וקרה

אכן הפעם, במקרה הטוב ביותר, בנדהם בקוראיו כס. אין אני רוצה להשתמש בביטוי הקיצוני: נמכרתה למפא"י. לוא באמת שרתם את קוראיו-ים כי אז ניליתם להם לפני הבחירות מי הוא זה המזעזען כי הוא בונה את הארץ ולמעשה הורס אותה. טענתכם שזה היה מחזק מפלגה אחת נגד יריבתה היא מנוכחת. הרי הקברתם באופן אובייקטיבי את מצע המפלגות.

אריה לבנה, רמת-גן

בשכונות האחרונות לא קראתי גיליון אחד מהי עולם הזה שלא היה בו מאמר השמצה מלא רעל נגד הממשלה. במבצע קיבוצי גלויות של הממשלה לא מצאתם שום דבר טוב.

ראובן וקסנר, ירושלים

העולם הזה 712 : אחרי שמילאה את הב' טחתה לקיים את קיבוץ גלויות בכל התנאים תוכל (מפא"י) לדרוש מהבוחרים שיאמינו לה כי תמשיך במפעל זה בכל מחיר.

ברפורטניה על הקרח (העולם הזה 717) כתבתם: "אולם בה בשעה שאפשר להיעזר ברע האחרון חישא זה ניר לעתוננים, אי אפשר להביא הרח במסגרת או באינטי". אבל הרי אפשר להביא אמוניאק במסגרת, ויצור הקרח היה נמשך רק שעות בלבד.

משה בארי, רחובות

האם אתם מעלים על דעתכם שבדיוק שבוע לפני המערכה הנדולה תכרב הממשלה להביא חלקי חילוף ואמוניאק מחוץ לארץ כדי לעודד המהמרות בקרב הישוב עליה? לכן העסק הוא זה שהעניין סודר ע"י המפלגות למען תוכלנה לבנות את הממשלה.

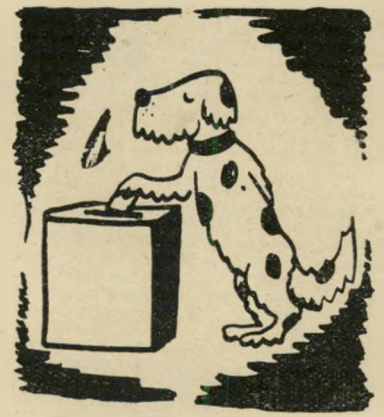
יצחק ע, גרעין צורים, חולדה

אם יקראו הקוראים בארי ויצחק את המ"מ מר שנית יוכחו לדעת (כמו שנוכחו חוקרי המערכת לפניכם) שיבוא האמוניאק לבד אינו מספיק. שורש המסבר הוא בחוסר מפי' עלים מספיקים, דבר הניתן לתיקון רק במשך חדשים.

הנני משוכנע כי לא הסיבות שניצגו נרמו למחסור, דומא בחורש הבחירות. לא ידעתי כי קיימת שאלה של מחסור בקרח עד אותו יום בו הפסיק המחקר שלנו להופיע מיום אחד למחרתו. הסיבה שהוא נתן: צלקת במכונות, הפסקת ההשמל וכו'. אבל כל צרכן יכול היה לקבל קרח באותו נפשו מבית החרושה, יום אחד אחרי זה: הספיקו בתי החרושה לספק קרח למחלקים. כפי ששמעתי, התוצאה: נידול התורם בבתי החי רשת, הנולד ההיסטוריה ההמונית והאנדרלמוסיה.

אהרן הרניק, רמת-גן

הקורא הרניק יצטרף להסתפק בהצהרת השר פנחס לבון, שאינו נמנה עם אויבי המ"מ שלה, המשבח את בתי החרושה על אמצייתם לחיטול המסבר. הקורא הרניק בודאי נוכח לדעת שמתשבר לא חף גם אחרי הבחירות. הערתכם הללננות על הבחור שלא יכול היה להיפדר מכלבו בשעה ששם את הפסק במעטפה, אכן במקומה. לדעתי הפרטים אינן להניח שחלכך מבין בפוליטיקה של הארץ פחות מאשר כמה רבי

בית בוחרים ההולכים על שמים ושדרבו על אדי מתה כפעם הראשונה לפני יום יומיים. ישראל חיות, תל-אביב

תלוי בעד מ' הוא הצביע.

האשה אירומה השער מוקדעת הקליפ מס' 283 (העולם הזה 717) מבקשת להירשם כי אינה פרוגרסיבית, אלא נציגתה של תנועת החרות.

דינה שטרנברג, ת"א

תסלה הקוראה שטרנברג לסופר העולם הזה שקשה היה לו ליחס את הצבע האדום לנציגה חרותית.

בתמונת האשה אשר נשבר לה הקרח והבוכה בלב שכור הנציח הצלם שוב את חוסר הנימים הישראלי. בלט במיוחד הקהל דוחק ממוחה זה.

דוריה ב, רמת-גן

ברפורטניה אתם מראים בחזרה (לא רעה, דרך אגב) ליד המקרה השמללי. כשהיא מחזיקה בירה אחת קערה ובה 18 ביצים (לפי מיטב ספירתי) וביד השנייה עוד ביצה (19). נוסף על כך נמצאת במקרה עוד קערה עם ביצים. אולי ינלה לי העי' אם הזה את הכתובת?

נתן גרינבאום, תל-אביב

לא הגברת נשואה ואם לילד. הביצים אינן שייכות, אגב, לה בלבד, אלא גם לכל השכ"י.

החידון הבכשי

אני מקנא בכלשים שיש להם לפתור תעלומות כה פשוטות. אולי תפרסמו חידון כלשי אחת לשבועיים?

ישראל שפירא, סלמה

הקורא שפירא צמא מדי לדם.

במו עיני

תינוקת רבת האמהות

בנוסטה ירושלמית, נעצר האו' טובוס ליד מעברת הקסטל והעי' לה כמה נשים שעמדו בתור.

האשה הראשון' ה. נשאה תינוקות בורועותיה. אחד הצעירים מבין ה' וסעים קט, ה' ניה לה את מקור' מו. מייד מסרה את התינוקת חוצה. אשה שנייה שנכנסה למכונה נשאה את אותה התינוקת, קיבלה בזכות זה מקום ישיבה. הדבר נמשך עד שעלו כל הנשים. בחוץ נשתייר גבר אחד. "תודה, יעקב", אמרה האשה האחרונה, השיבה את התינוקת לאביה.

הקורא שבתאי כ"ץ, צה"ל, זר' כה בפנס של לירה (בלי אמצ).

מלחמת הפימונים

מר נרדי טוען (העולם הזה 717) נגד הצריחות שבכיצוד חומרה תעמית בארץ. גם זאת יש לזכור לו בשנת הובל של: הוא, יותר מכל אדם אחר בארץ, דחה לבמה את כל אותם הומ' רים שמעולם לא למדו תו וחצי תו, ושמעולם לא קיבלו אפילו שיעור אחד בפיתוח הקול. כך דופאו אחרי "הקוריות", הכנים את הצריחות: הרוניות יאת הוליות המותית לנוף ארצנו. מדוע, איפוא, מתלונן מר נרדי?

יצחק לוי, ירושלים

לדעתי צודקים כל המתקפים את מר נרדי. מקור' מה של המוסיקה של נרדי לא בימינו, ימי המאה העשרים, כי אם לפחות במאה ה-18. יחד עם הקומפוזיטור באר, שאליז איז'לי חס וחלילה כלום כי היה באמת, בומנו, קומפוזיטור גדול, אולם לוא היה מופיע כיום היה נחשב לחסר בשרון.

מתחיהו גולדוסר, ת"א

ביאדיק והפרנקים

אני צבר, בן 20, נולדתי להורים אשכנזים אך משום מה הנני שחור' (עינים, שער, צבע עור) כספרדי. לפי מקום שאני בא מרגיש אני (לפי נאטי ולעני הרב) מיר את הרתיעה בפני השחור, הפרנק, יש השואלים בחצוק "תמים". זאת נר' את כמו פרנק... אי אפשר להאמין שאתה אשכנזי, ויש המשתדלים למהר להזהיר אצל ירדיו מה אני באמת, וכשנודעת להם האמת מיר משתנה יחסם בהחלט — ריוות לפנשם! אפילו נערתו אמר' לי: כפעם הראשונה שראיתי אותך חשבי תי' שאתה פרנק, ומדי פעם, שואלים אותה, "שמעי' עלינו, חכם וטוב" — לפי מושגיהם, אולם בראותם אותי ביום יל בבל ציוניות.

אברהם ויניס, האוניברסיטה העברית

קראתי את תשובתו של חיים טסה למכתבי (העולם הזה 717). לפי סגנונו הוא מאשר את השערתו כי הנו אדם נבער. טוב היה לו המשיך ללמוד במקום להסתובב עם אנשי המחחרת אשר מוטב היה ללוא קמה. אשר להרצות לשונו בנוגע לבנים יחידים, הרי לצערנו הנני בן יחיד עם עיר שלושות אחים, וכולנו ילדיו הארץ, ואם אצא פעם מן הארץ הנני מבטיח לו כי אודיע לו באופן אישי. חתולים אינני מנרל, אולם נידלתי בלב זאב שצבא ההננה לישראל איננו מתביש בו ביום.

יחזקאל בנקיר, קרית חיים

הוויכוח מסביב לביאליק מנלה שוב שהאפייני ביותר בישוב הוא ההרגל של הסתבכות מפלגה למפלגה: הירוסים, על הפולנים, הפולנים על הלזי צאים, הלזיצאים על ההונגרים, ההונגרים על הררי מנים, וכל האשכנזים על הספרדים ועדות המחרת. על רקע זה יכולה היתה לצמוח האמרה האומללה שגרמתי לוויכוח. האם לא הניע הזמן שנחלף להתי' קיים בתור אופק מקרי ועלוב של שבטים הנחותי דמה ונהיה באמת לעם אחד?

גרשון רייכמן, תל-אביב

כן.

לוחם שאין לו עי' מה ללחום

חשנו לי לתקן כמה פרטים ממאמרכם עלי' (העולם הזה 713). אני צנחתי מספר רגעים לאחר שפצצתי, ולא באתו רגע, חלומי ללמוד בסניפון לא ננו. עולתי ממשיך לחיות על כד. יתר על כן, אני הבן היחיד מבין שלושת בני כתתי המנחה פליר עם בנות הכתה, ואני חסר מאלה שסיפורי בלי כל הנבלה את כל העלויות באחד בית הספר. חיים טסה, ש"כ' התקיה

העולם הזה שמח ש"ח 44' האחוזים אינם מפי' רעיים.

מאמרכם על חיים טסה הרנינו. כל אחד מאתנו השתייך בזמנו לאחד מארגוני המחחרת, ואין זאת אומרת שכלולנו חסר עתה הבסיס הרחובי לקיום, את אני נפצתי משה בודיעי הימנית (51 אחוז נכות) ובכל זאת הנני מרוויח את קיומי על ידי עבודה נופנית דוקא.

א. פ. חיישניק, ת"א

ש' מי החלום?

החלום (העולם הזה 717) לא נכתב עליידי יצחק סלע, אלא עליידי י. פרי. אני מתפלא עליכם שלא תפסו את הדבר.

שמואל איציקוביץ, כפר-סבא

הקורא איציקוביץ טועה. סלע עיבד את המחזה לפי פרץ, לא העתיק אותו.

"הספן לא מצא חן"

ברשימתכם עלי' (העולם הזה 719) כתבתם כי כל בקשותי להקבל לעבודה בארץ נדחו בכל מקום. האמת היא כי כל הקשים שמחם כבלתי נזכרים אך ורק ממקור אחד ומאיש אחד, העובד בחביה ימית גדולה בחיפה. לעומת זאת עלי' להבליט את רשמי החברות המהו והנעומה מצד הישרא חברים בארץ, שאחם אני עובד כעת. גם לי ישנם חבי' רים מצויינים בארץ.

סלכאטורה אוליבארי, חיפה

גרול עדין אי גואל?

הפועלים העירוניים, שמספרם היה קטן יותר, אך השפעתם — במרכז המדינה — גדולה. אויטה היפה החלה מתעניינת בפועלים. היא הופיעה ביניהם, לבושה בגדי פאר, שיבחה אותם, היללה אותם. איש לא עמד בפני קסם מה האישי של היפהפיה הבלונדית, שגילתה מסירות כה רבה לענינו של האדם הקטן. אר תה שעה הכריו מזכיר משרד-העבודה שהוא ידיד האגודות המקצועיות, האזין לדברי הפז' עלים הרעבים למחצה, הנהיג שיטה של תיווך בעניני עבודה שהעלתה בהרבה את שכרם הדל של הפועלים.

מבית הסוהר לגוזמרת הנשיא. התוצאות לא אחרו לבוא. כשנסתיימה ההכרז' מה האנטי-נאציזם, שארגנטינה העטרפה אליה ברגע האחרון ממש כדי לזכות בנסא באו"ם, עלתה בארץ גל של התלהבות וזימקורטית. העתונים צעקו חמס נגד שלטון הקצינים (ושאפו, כמובן, להחזיר את שלטונם של אי-לי ההון, שהיו גם בעלי העתונים).

שר-הבטחון שגה שגיאה גסה. הוא אכר כאלף ליברלים. התמרמרות דעת הקהל עלתה השמימה, הנשיא נאלץ לפטר את הקולונל הבלתי-הזר ולכלאו באחד האיים. ור או נעגלה כי הקולונל הזריו ואויטה היפה לא עמלו לשוא.

כשהובא הקולונל-האסיר לבואנוס-אייזס, לשם בדיקה רפואית, הפליטו שכונות העוני של העיר 50.000 פועלים בלוי-לבוש, שנועני לקריאת האגודות המקצועיות ואויטה היפה. המשטרה עמדה מנגד, הצבא לא התערב. המפגינים השתלטו על העיר, הביאו את פרון במכונית. כשעמד על הגוזמרת, בצד הנשיא, היה שלטונו מובטח.

כעבור ארבעה ימים נשא הקולונל בן ה-50 את הצעירה בת ה-30 לאשה. כעבור כמה חודשים נבחר פרון בבחירות כלליות (וחפ' שיות יחסית) לנשיא המדינה וקיבל את התור' אר של גנרל-דיביוזה (רב-אלוף).

הוא זכה לחמשים וחמשה אחוזים של קולות הבוחרים במדינה.

היורש: גנרל חואן פרון, רכוב על סוסו המפורסם "כתם", מקבל את מיסטר צבאן, בה בשעה שהמונים מריעים לקראתו, נושאים בכובעיהם את תמונתו ותמונתה של אשתו.

הדוגמה: לפני 139 שנה שיחרר חוזה דה'סן-מרטין את ארגנטינה מתלותה בספרד. בעיני הארגנטינים תופש הגנרל הרכוב על סוס, שמת בעוני בגלות, את מקומו של הרצל בעיני הארגנטינים תופש הגנרל הרכוב על בעיני הציונים. כל מנהיג מתימר להיות יורשו.

המונים הריעו בכיכר ונציה, שיכורי התלהבות עד כדי טירוף. על הגוזמרת עמד הדוגמה, כשרעם הפראות (וגובה הג'וזמרת) משכיחים את קומתו הנמוכה וה'שמנמנה וקרחתו. במלים בוורות תאר את עתידה של איטליה: אימפריה עצומה, כבוד העולם, צדק לפועלים. השנה היתה 1939. על אחד ממקומות הכבוד השמורים לאורי חים נכבדים ודיפלומטים ישב קצין בן 45, גבה קומה (1.80 מטר). נשמתו קלטה בנקל את ההתלהבות של הרגע, כי בעורקיו זרם דם איטלקי, מירשת סבו, אציל בן סרדיניה, שהגר לארגנטינה. בלבו בערה אמיביציה אינ' סופית, שלא יכלה למצוא את סיפוקה בקאר' יירה צבאית, מכיון שמולדתו הארגנטינית לא לחמה בשדה-הקרב זה 81 שנה, לא גילתה גם כל חשק ללחום שנית בעד מישוה או משהו. כשחזר הביתה עלו בלבו מחשבות רבות. שמו של האיש: קולונל (אלוף-משנה) חואן פרון, הנספח הצבאי של הרפובליקה הארגנטינית ברומא.

עצה עדינה ואקדחים. האיר לו מזלו של הקולונל והוא נולד בארגנטינה, גן-עדן למהפכנים מדורי דורות. מאז שיחררו חוזה דה'סן-מרטין וחבריו את הארץ לפני 139 שנה, עלה מספר המהפכות ומלחמות-האזרחים על מספר השנים השקטות. בכל זאת לא היתה הדרך קלה. הקולונל הצעיר לא היה הקצין היחיד שחלם על דיק' טטורה. פרון הבין שהשלב הראשון הוא אי' חוד כל הדיקטטורים האפשריים, על מנת לנ' רש את המפלגה השמרנית, שנשענה על אילי הכסף, מן השלטון.

ב-1943, באותה שנה בה התמוטט של' טונו של מוסוליני הנערץ באיטליה, נוצרה במחתרת הארגנטינית "קבוצה של קצינים מאוחדים" שדרשה "התחדשות רוחנית של האומה". ההתחדשות התבטאה קודם כל במ' רידה צבאית, שסילקה את השלטון הקיים והעמידה במקומו ממשלה של גנרלים. פרון הפך תתישר הבטחון.

אולם בואת לא נסתים, כמובן, העניין. הקולונלים לא עמלו כדי להשליט גנרלים. הם רצו להשליט את הקולונלים. כשהנשיא פיטר את פרון, נאלץ לקבל משלחת של ידידי המפוטרי שיעצו לו — בעזרת כמה אקדחים טעונים — לחזור אל החיים הבריאים שמחוץ לשלטון. את מקומו תפס גנרל אחר — אדלמירו פארל — בובה בידיו פרון. פרון עצמו הפך שר-הבטחון ומזכיר משרד העבודה. כל אחד הבין את חשיבותו של התפקיד הראשון. מעטים הבינו את חשיבותו של התפקיד השני.

שחקנית כובשת לבבות. כי בינתיים קרה משהו בחייו של חואן. המשהו היתה בלונדית בת 26, שחקנית קטנה שהשתכרה שכר דל בהופעות ברדיו ועל הבמה.

אווה ("אויטה") דוארטה נמשכה אל האיש. האלמן בן ה-46, גבה הקומה, אתלט, סייף וקלע מן המעולים, מצא חן בעיני הצעירה. אולם עוד יותר מצאו חן בעיניה האמביציות הפוליטיות של הקולונל, שהתמזגו כה יפה באמביציות הפרטיות שלה.

התוצאה הראשונה של ההיכרות (במסיבה באולפן הרדיו) היתה שהאלמן שכר לו יורה חדשה, קרובה לדירתה של השחקנית. משכורתה הדלה קפצה קפיצה עצומה, הגיעה לכמה אלפי לירות לחודש. אולם התוצאה החשובה ביותר היתה שפעולתו של פרון לבשה צורה חדשה. שרי-הבטחון נדחק לפינה, מזכיר משרד-העבודה תפס את מרכז הבמה.

קל לעשות מהפכות בעזרת הצבא. אולם אין זה נוח לשבת על כידונים. שלטון צבאי בא והולך, אין הוא בריקיימא. אולם שלטון הנשען על ההמור' גים יכול להתמיד.

מי הם ההמונים? כל המפלגות בארגנטינה פנו אל יושבי הכפרים, מרבית האוכלוסיה (בת 16 המיליונים). אולם אף אחת מהן לא פנתה אל

האישה

עוד בהיותו תלמיד בית־הספר הצבאי התבלט פרון הגבוה, בעל מבנה הגוף הספורטאי, שהצטיין כאתלט. מייד קלט. באין לו הכשרו להלהיב המונים לוחטים, כמוסוליני, הוא משאיר את מלאכח כבוש הלבבות בעיקר לאשתו היפה.

אף כי הנהו בעל נטיה פאשיסטית גלויה, רחוקים ממנו שגעוני־הגדלות שהמיט שואה על הדוציה והרעיונות המסורפים של הפיהרר. זהיר כפראנזו הספרדי, הוא עולה עליו בהרבה בגישתו המהפכנית. כשרונו לחולל תמורות מרחיקות־לכת לסובת הפועלים מבלי להשניא עליו יותר מדי את העשירים. בעל כושר עבודה עצום, שונא חיי מותרות.

האשה

הנשים האריסטוקרטיות של בואנוס־איירס בזו לשחקנית ה"זולה", סירבו לשתף אותה במפעלי־הצדקה שלהן. כנקמה הקימה אישה מפעל־צדקה עצום משלה, שהשתלט על המדינה, הוריד את כל שאר המפעלים מן הפרק. אישה תומכת ברבבות עניים, הקימה מפעלי שיכון ונופש אדירים, גאה בכפרי־הילדים הדוגמתי שלה.

חוץ מזה מנהלת אישה את תנועת האגודות המקצועיות (אחרי שהשתלטה לראשונה על אגודת עובדי השעשועים) ואת ארגון הנשים הפרוניסטיות, בעל 4 מיליון החברות. נמרצת, חרוצה, בעלת כשרון כביר לנהל בני־אדם, אין נופלח בשעור־קומתה האישי מזה של בעלה, החב לה חוב עצום. יחד עם זאת לא איבדה את חנה הנשי, נטיה לשמלות יפות.

הארץ

גדולה פי 138 ממדינת ישראל, בעלת אוכלוסיה של 16 מיליון, היא "גורן העולם" אחת הארצות החקלאיות העשירות ביותר. בשר עדריה וחיטת שדותיה מכלכלים עמים רבים. אולם כשפרון השתלט על המדינה היתה אוכלוסיתה אחת העניות ביותר בעולם.

מלבד מעוס קטן של בעלי־אחוזות וסוחרים, חיו הפועלים והחקלאים בעוני ממאיר. גרוע מכל היר גורל האריסים, חסרי הקרקע, שלא יכלו לחזור אדמה אלא לתקופות של 3-4 שנים, עבדו עמדת־פרך לסובת המחכיר. על רקע עוני נורא זה, שחוקיו המתקדמים של פרון עזרו לתקנו

במידת מה, יש להבין את הצלחתו הגדולה של הדיקטטור. שרכש את אחדת ההמונים המדוכאים. פרון מתפאר שמהפכתו היא מהפכת ה"דסקאמינאדוס", "חסרי החולצות", אותם 50,000 הפועלים הבלויים שהוציאוהו מבית־הסוהר והובילוהו לארמון הנשיא, הסעירו את הטעם הסוב של הבורגנות העירונית בהופיעם בלי מעילים עליונים. עתונאים זרים, שחתפנקו בעיר התענוגות, ושסעדו את

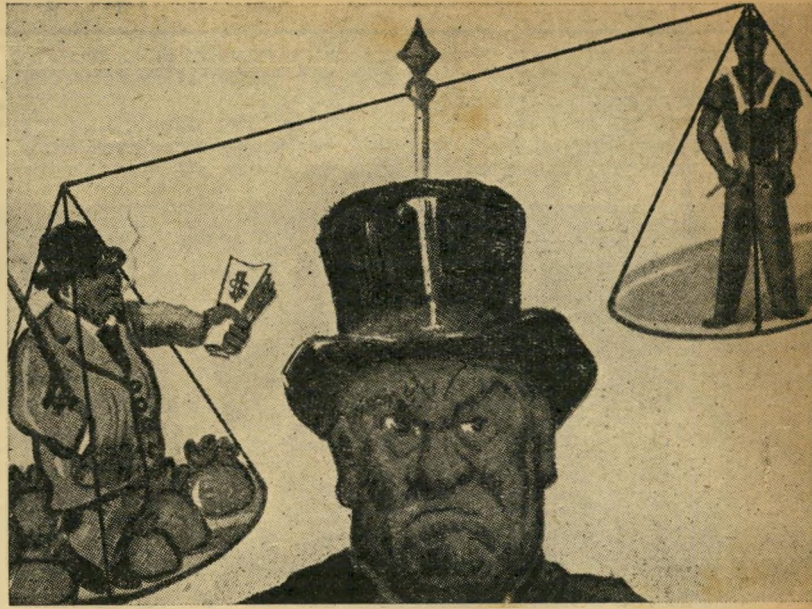
לבם בנתיבי בשר שמנים ודולים, התעלמו בדרך כלל מדלות הפועלים, ובעיקר ממצבם המחפיר של האריסים החקלאיים — חומר הדלק העיקרי של התעמולה הפרוניסטית, המתארת אותו כגואל כל־אמריקאי, אשר גם שאר ארצות אמריקה הלטינית חייבות ללכת בעקבותיו ולקבל את תורתו.

התורה:

נגד קאפיטליזם וקומוניזם, נגד ברית המועצות וארצות הברית, מתימר פרון להיות

נביא המחנה השלישי בעולם. בתעמולתו הוא מתפאר ש"ש" החזיר את שווייץ

בזירה הבינלאומית הוא דוגל בתורה "פאציפיסטית" הבנויה בעיקר על איירצונו של העם הארגנטיני לאחוז בנשק.

המשקל בין ההון והעבודה (ש"ש" אל). הוא ניסה לחסל את היבוא מן החוץ, שבר את כח התעשייה הארגנטינית, בנה צי מסחרי גדול, רוצה ליצור משק היכול להסתפק בתוצרתו שלו. למרות המחירים העולים וכשלון אחדות מתכניו תיו שיפר בהרבה את מצב ההמונים. בכל זאת קוימו לא מכבר כמה ש"ש" תות "פראיות", מכוונות בעיקר נגד אויטה, "יחי הסיסמא: פרון האלמן!"

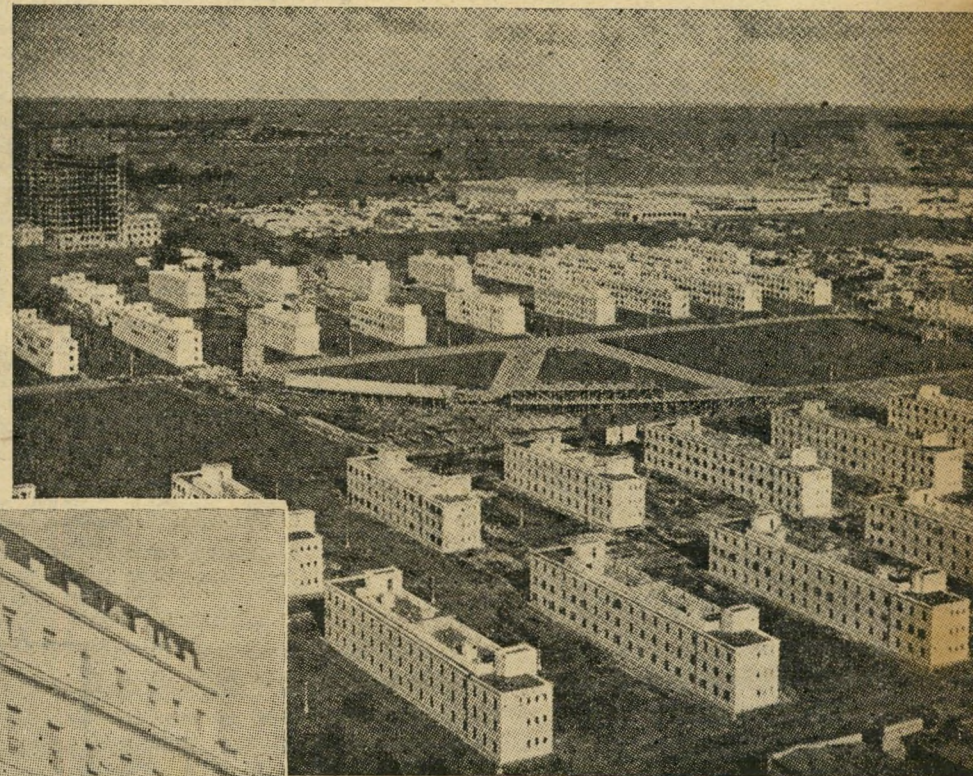

הדיכוי:

הפרשה המפורסמת ביותר של שלטון פרון היא פרשת דיכוי לה'פרנסה, העתון הבלתי-תלוי הגדול שהתקיף את משטרו. גם כאן לא פעל פרון בגלוי. כדי לשבור את העתון הכריזו האגודות המקצועיות, בפקודת אויטה, על שביתה שנמשכה שבועות רבים, בהציגן דרישות שברור היה כי אין לקבלן. כשניסו חברי המערכת להדפיס את העתון בלי עזרת הפועלים פרצה מהומה, ואחד מאנשי המערכת נהרג בכדור אקדח (ראה תמונה). המשטרה התערבה — לסוף בת היורים, אסרה כמה מן הנתקפים ועתונאים צפון-אמריקאיים. לבסוף ברח בעל העתון, להיפא, לאורוגוואי. השלטון החריש את העתון, העבירו ל"בעלות הפועלים" — ז. א. לרשות האגודות המקצועיות של אויטה. גל ההתמרמרות בכל העולם

לא הועיל — פרון ניצח, השתיק את האופוזיציה האחרונה. פרשה זו היא רק אחת הפרשות הרבות, שהתפרסמו פחות, של מלחמת פרון במתנגדיו. בניגוד למוסוליני, שטיפל במתנגדיו בדיכוי, פרון שמרן, מעדיף פרון את השיטה השקטה, "החוקית". שיטה זו יעילה במיוחד מכיון שרוב המתנגדים נמנים עם המעמד העשיר, נכנעים כשנפגע כיסם. השיטה הרגילה של פרון: הסלת מסיים כבדים מנשוא, סגירת מפעלים באמתלה שמתקני הבטחון שלהם אינם מתאימים. כך, למשל, הוציא חוק שעל העתונים לשלם מכס מוגדל עבור הניר שהביאו בשנים האחרונות. אולם הממשלה תבעה מכס פתאומי זה רק מעתון אחד — העתון האופוזיציוני הגדול היחיד

ששרד אחרי חזרת לה'פרנסה. עתון זה יצטרך עתה לפשוט את חגל או להיכנע. ארצות הברית ניסו תחילה לרסן את פרון, לאיים עליו בפ"עולות עונשין שונות. אולם חיס מהר נתברר שהן משיגות את ההיפך. הארגנטינים רגישים מאד להתערבות "הצפוניים", שונות ארצות הברית לפני הבחירות האחרונות ספר-לבן שהוכיח איס את "האימפריאליזם של הדולאר". כשפירסמה ממשלת כי פרון שיתף פעולה עם הנאצים, גרם הדבר לנצחון פרון. הבוחר הארגנטיני סבר כי אדם שהוא כה שנוא על הצפון-אמריקאיים מוכרח להיות טוב לדרום-אמריקאיים.

המציאות:

בעיני העולם מופיע פרון בשתי דמויות שרונות: כדיקטטור פאשיסטי המתפאר בצבאו והמדכא את הופש הביטוי, שהנהיג משטר של טרור-מוסווה, וכמחדש חברתי, גואל ההמונים המשוועדים. במציאות נכונות שתי הדמויות גם יחד. הוא שבר את האופוזיציה ביד חזקה, השליט במדינה מפלגה יחידה (הפרוניסטית). אולם באותה שעה שבר גם את שלטון בעלי-האחוזות וכת העשירים, שניצלו את עבודת ההמונים בצורה מחפירה, הקים שיכונים-ענק לפועלים, הבטיח זכויות חוקיות רבות לעובדי הא"ה המרודים.

תורתו בנויה על העקרונות שהוצאו בשעתו ע"י מוסוליני: לשעבד את בעלי-ההון ואת הפועלים כאחד למרות המדינה הכל-יכולה. כמו מוסוליני הוא טוען שמשטר כזה עדיף גם על הקומוניזם וגם על הקאפיטליזם, שהוא מחזיר את הסולידריות של המעמדות ומבטיח קיום הוגן לכל אדם. אין להתעלם מן הצדדים המכוערים של משטרו. אולם אין גם להתעלם מן העובדה שהוא הדיקטטור הדרום-אמריקאי הראשון שלא הסתפק בשלטון הגש, אלא השתדל להתבסס על עקרונות סוציאליים. ביבשת אשר בה ה"דמוקרטיה" מסמלת לעתים קרובות שלטון של כת קטנה, להבטחת הנצול והעושר החמרי, אסור לדון את המאורעות לפי מושגים צפון-אמריקאיים או מערב-אירופיים. הדרך היחידה היא להשוות את מעשיו הטובים והרעים, לשקול את מטרותיו כנגד מע"לותיו. לאור זה לא ייתכן פסקדין שכולו לבן, או שכולו שחור. העריץ הוא גם גואל, הגואל הוא גם עריץ.

צות לשבור את הספנות העברית, הם חלשים מאד".
לעומת זאת, אין הם מסתירים את שאיפתם לשבור משהו אחר: את ועד אגודת הי-מאים. עד עכשיו פרצו שביתות רבות למידי, ותמיד נגד רצונו של הוועד. כאשר, בה-

אריה ויזן, אב שכול
הבנים לא נפלו למען המפלגות

פגש כמה אגודות בחיפה לפני שלושה חודשים, רצו המלחים לערוך אסיפה כללית, סרב מזכיר הוועד לקראתה. המלחים לא הסתפקו בסרוב, החליטו לערוך את האסיפה, ודיוקא במקום המיועד לכך, — בית יורדי הים.

באסיפה זו נבחרה נציגות זמנית, מעין ועד צללים של האגודה. כאשר הוועד ההוקי ניסה לגייס מפירי שביתה, לשבור את השבת האחרונה, יצא הסיכסוך חוצה. למרות הנסיון להראות את השובתים כאלמנט פראי ובלתי ממושמע שיש לעקרו, לא הצליחו עסי קני ההסתדרות בחיפה לבודד את המלחים במלחמתם.

אגודות מקצועיות רבות שלחו תרומות כסף לנציגות הזמנית, לשימוש כקרן שביתה, וגם מחוץ לארץ באו סימני עידוד. כי הפעם ברור, ששני הצדדים מתכוונים להכרעה מצד אחד שוועד, חזרת ספנות אשר מיחסים לה השפעה רבה בחוגי ההסתדרות, הממשלה והצבא ומצד שני עשה בחורים, נציגי כמה מאות צעירים שרק אתמול נקראו חלוצים שנענו, "ליום הקורא לך".

המשק

חסרים: חלקי-חילוך

חדשים רבים התלבטה חברת התעופה הישראלית אל-על בקשיי רכישת הציון. ההון היסודי גויס, "ששים נישול בנק" האמריקאי אשר הלוואה בסכום של 800 אלף דולאר, הממשלה השקיעה מיליון דולאר, כחלקה, אבל בשנת 1949, כשאמברגו על מדינות המר-חב היה עדיין בתוקפו. היה קשה להשיב את המטוס הראשון גם בכסף מלא.

המארגנים כמעט אמרו נואש. והנה הוזמן נשיא המדינה, ד"ר חיים וייצמן, לנשיא ארה"ב, הרי טרומן, ולצרכיו הפרטיים של נשיא יש-ראל, ניתנה האפשרות לרכוש את הקונסטי-לישן הארבעה-מנועי הראשון. המטוס הגיע יום לפני טיסת נשיא ישראל לאמריקה. אולם מצב המטוס דרש תיקון יסודי וד"ר חיים וייצמן נאלץ לחתור על מטוסו הפרטי, סס-באירורן אייר פרנס.

מאז עברו שנתיים בדיוק. רכוש החברה גדל 150 מטוסים נוסעים. חבר העובדים מונה כעת 750 איש, לעומת 62 בספטמבר 1949, כאלפיים נוסעים לחודש מוטסים באי-ורוניה. הוקמו בתי מלאכה מודרניים בהם מודרכים שלושים בחורים ישראלים בשכ-לולים הסכניים האחרונים. הממשלה כבר כיסתה את הוצאותיה במטבע זר כפליים והתבררה מבטיה רוחיים. אולם הבעיה הח-מורה של אספקת חלקי חילוף לא פסחה גם על אל-על. הממשלה אינה מקציבה כל סכום שהוא בדביוס לרכישתם.

בלי דגירה, אין אפרוח

"רבותי, אין אפרוחים!" חזר על דבריו פע-

3 קונספליישן, 7 סקיימסטר, 5 קומנדור.

יתנו להם עשרה ימי עבודה, יזכרו שתורת סטלין אינה הולמת את דברי מוחמד והדת המוסלמית".
העובדה שבכנסת השניה יישוב שמונה צירים ערביים משמשת נושא אין-סופי לשי-חות וויכוחים. התקווה היא שצירים אלה

יגזלו את תקופת כהונתם להשיב לערבים שויון זכויות עם היהודים (בעיקר ביטול הממשל הצבאי) כי אם יחמיצו את ההזדמנות הניתנת להם עתה לא תשוב שנית.
עם זרם העליה היהודית, הסביר עת-נאי ערבי, לא נוכל לשלוח לכנסת השלישית יותר מארבעה או חמישה צירים. האמצעי היחיד בידנו הוא להגביר את העליה הפני-מית ע"י נשואין (לפי הקוראן: לא יותר מארבע נשים בבת אחת). אבל עכשיו התחילה הממשלה לדבר על חוק מוגנומיה. בחיי שזה קצת יותר מדי".

ים

למי קוראים הים?

"גיוס? למה לא? בבקשה, אנחנו מוכנים לשרת בצבא". זאת היתה תשובתם של המ-לחים לאיומים שהושמעו כלפיהם לא פעם: אם לא תהיו בסדר, תורדו מהאגודות והצבא יגייס אתכם.

בעיני מלחים רבים, הפכה המלה גיוס לסמל מכוער מאד: שוט שמצליפים בו כדי להכניעם בכל מקרה שיש להם דרישה כלשהי. בכל ציי העולם נחשב שירות בצי המסחרי כמילוי חובה במידה שווה עם שירות צבאי. גם לאלה שעלו על ספינות הסחר הישראליות (אשר מספר רב למדי מהם כבר מילאו שירות חובה בצבא או בצי בימי מלחמת העצמאות) הובטח ששירותם ייחשב כשירות צבאי רגיל, ייחרר אותם מחובת גיוס.

אולם עד עתה, יש רק הסדר של ריתוק לעבודה חיונית המוכה את המלה בדחיות גיוס, לא בשיחרור. לא פעם דרשו המלחים החלטה סופית, שתקבע מה הם חובותיו וזכויותיו של המלח בשטח זה. אם עליו להתגייס, יעשה זאת ככל צעיר אחר בן גילו. אולם הסדר זה חייב להיות כללי וחוקי ולא נתון לרצונו של כל קצין ראניה או פקיד גבוה בחברת ספנות.

בסביבות הנמל, ובבתי הקפה בחיפה יוד-עים לספר על יותר ממקרה אחד של מלח שהיה חיוני על האניה במשך שנתיים או שלוש והפך, פתאום, לבלתי-חיוני. עקב סכ-סוך עם קצין, הורד מאניתו ומצא הזמנה של לשכת הגיוס המקומית ממתינה לו בבי-חו.

ישנה נגד כוידב. שאלת הגיוס היא רק אחת הבעיות הרבות שהביאו לפני כמה שבועות לשביתה הגדולה שפרצה על אניות שוות. במשפט המתנהל בפני בית הדין של ההסתדרות, מנסה התביעה להוכיח שהמל-חים ששבתו על האניה נגבה, בהיותה במר-סיל, ואלה שהצטרפו אליהם אחר כך, לא היו אלא טיפוסים מיוחדים שרוצים לחתור תחת קיום הספנות העברית.

רמזים אלה נשמעו עוד לפני כן, וחברות ספנות זרות מחו נגדם. "אם כל מה שיש להם לאמר להגנתם", טוענים המלחים, "היא שאנחנו בשירות תברות זרות מתחרות הרר"

על שם המועצה

אולם גם בזאת לא נסתיים העניין: המו-עצה הרגילה שזכתה ביתרון נגד אויביה, החליטה לגזול עד הסוף. אחר העניין נמשך 10 חדשים נוספים, היא ניסתה התחייבות שהצד השני לא יכול היה לחתום עליה מבלי לותר על זכויותיו. ענין החללים הפך לנושא לתרגילי עוררין דיין.

לבסוף פקעה סבלנות ההורים: הם הו-דעו שיפסיקו לשלם מסים למועצה, יכריזו שביתת שבת במשרדה.

"זה לא בשבילנו", אמר אחד ההורים, "אנו איננו זקוקים להנצחת בנינו. אנו זוכ-רים אותם. המצבה דרושה לאחרים. אם שוכ-חים מהר את אותם שהלכו בראש בפעם שעברה, כיצד ימצאו צעירים שילכו בראש בפעם הבאה?"

המעמד השלישי

הפתרון: עליה פנימית

שעה שבתלאביב התחילו תושבים מתלונ-נים כי הביצים ותוספות המזון נעלמו עם תום הבחירות, הודאגו תושבי אזורי הממשל הצבאי (הערביים) מדבר פחות גשמי מאשר ביצים ועופות: העלמות עסקני המפלגות שהבטיחו הרים וגבעות לכל אשר יתן את קולו למפלגתם.

"אין זה", מבטיחים ערבים רבים, "כאי-לו שהתייחסנו ברצינות מיוחדת לכל הבחי-רות ולהבטחות שהצמיחו לפנינו". לכן, כאשר נשאלים תושבי כפר קלנסווה, במשך לש הקטן (תוצאות הבחירות — צ. כ.: 323, מפא"י: 788, מק"י: 57, רשימות מפא"י הערביות: 36, מפ"ם: 1) מה דעותיהם על מדיניות המפלגות השונות בישראל קשה לק-בל תשובה ברורה. "אנחנו ערבים פשוטים, יא אפנודי", הם עונים. "בשבילנו זה הכל אותו דבר".

קפה מפתגמי. כיצד התקבל, בכל זאת, גיוון מעניין זה בתוצאות? האם, כפי שטי-עלים אחדים, בגלל חוסר ידיעת קרוא וכתוב, כשכל איש נוטל את הפתק הבא ראשון ליד? "לא!" עונה בחור צעיר, חבוש מגבעת טיפוסית לאיכרים רוסיים. "האנשים צביעו כך מפני שקיבלו כסף מהמפלגות". וכשהמ-בוגרים ממנו מסכים להשתקף, הוא מתקשק-ש ושואל: "כיצד תסביר את העובדה שכל בתי-הקפה נפתחו פתאום לפני הבחירות?" לפי דבריו, הקימה כל רשימה (שהיו לה האמצעים לכך) לשכת בחירות שהפכה חיש-מרה לקפה ערבי רגיל, שם יכלו אנשים להת-כבד בספל קהחה מתקתקה ולקבל דמי-בחיר-רות.

בכפר טייבה, למשל, נהגו בעלי לשכות-הבחירות בתי-הקפה לחלק גם פירות לתוש-ב (11 גרוש קילו בסדר, תן לי 100 קילו"). בים. הם ירדו לכרמים, קנו ארגוני ענבים כדי להראות לקהל הבוחרים כמה מתוק חל-קם של אנשים אשר המפלגה אוהבת אותם. מחיר הענבים שהיה 9 גרוש הקילו, קפץ ל-11 גרוש.

קצת יותר מדי. הקולות שניתנו למק"י לא מוכיחים שטייבה מלאה קומו-ניסטים, "אומר אחד מבני המשפחות האמי-דות של הכפר. "כל אלה שהצביעו בעד מק"י אינם אלא קומוניסטים של ימי רעב; אם

העם

שעם זר, מקהלת צעקות

"מה אני אשם ששרפו את בית המקדש?", שאל בהלצה צעיר משופם כשעמד לפני הקו-פה הסגורה של בית הקולנוע. הוא לא היה היהודי שלא הבין את סגירת בתי השעשועים ביום צום זה, שאיבד את משמעותו לפני שלוש שנים. מחוסר הבנה זו נשאר רק הטעם המר של אותה כפיה דתית אשר המפ-לגות הדתיות עצמן יצאו נגדה בחריפות כה רבה ערב הבחירות.

בינתיים החלה בירושלים המערכה הרא-שונה של הקונגרס הציוני. הקהל התעניין במידת מה בסכסוכים (המשעשעים במידת מה) שפרצו בין הפלגים, שהפכו בכמה מק-רים למקהלת צעקות שלא הוסיפה כבוד רב לרמה האישית של משתתפיה, אם כי בלי ספק שימשה מבחן מעניין לעצמת קולותיהם. העובדה העיקרית בכל הפרשה היתה בכל זאת שהאזרח הרגיל במדינה גילה רק התי-ענינות מועטה ביותר בעצם הקונגרס. הדעה השכיחה: אם הם נותנים את הכסף, אין למנוע בעדם לנאום כאוות נפשם. אך פירוש הדבר לא היה שהוא, האזרח, חייב לעקוב אחרי תוכן הנאומים.

תורת האומה

נושא לתרגילי טורכידידי

שבועה בניו שיכלה המושבה רמתים במל-חמת העצמאות. משך חדשים רבים התהלך אריה ויזן, אבי חובש פלמחאי (שנפל בקרב על בית-מחסיר בהרי ירושלים בשעה שהגיש צורה לחבר פצוע), וחשב כיצד להנציח את זכר הבנים. הדבר לא היה פשוט: ההורים הדתיים התנגדו להקמת בית תרבות לזכר הבנים, מחשש פן יגרם הדבר לחילול הש-בת. הלא דתיים, לעומת זאת, לא חשבו שמפ-על דתי יהיה הנצחה מתאימה.

בבקשם צורה שתהא את כולם, החליטו ההורים: להקים גן ציבורי ומצבה במגרש הציבורי של רמתים, ממוזה לכביש הראשי המוביל מתלאביב לחיפה, ליד בית הספר ובית הכנסת.

עד כאן היה הכל חלק. מכאן התחילו הצ-רות. התברר שהמגרש הציבורי של רמתים הוא סלע המחלוקת בין ותיקי הכפר, שהם אנשי הימין, ובין הרוב במועצה המקומית, שהוא שמאלי. הוויכוחים העבירו את המגרש על שמה של חברה פרטית משלהם, "שיכון אדריה בע"מ". המועצה טוענת שהמגרש שייך לה.

"בנינו לא נפלו למען המפלגות!", סברו והורים ובטחו שהסכסוכים המפלגתיים לא ישפיעו על דבר כה יסודי כהנצחת זכר בני-הם. אולם הם טעו. הטיפול נמשך חדשים, לב-סוף התכנסה המועצה ביולי 1950, החליטה התלטה מתחמקת: אמנם קבעו עקרונות שתוקם מצבה באותו מקום, אולם החליטו לבצע את המפעל רק אחרי שהקרקע תועבר לרשות המועצה.

מכיון ששני הצדדים לא זזו מעמדתם, נראה היה שזכר הבנים יפול קרבן בהתנצחות. עד שצמא אריה ויזן מוצא שיטתו, לדעתו, את הכל: הוא קיבל התחייבות מצד חברת השי-כון האדריה שהיא מוכנה להעביר את המגרש

"אבא, תגיד לו!"

ליד בית החרושת לקרח, התפתל תור ארוך של אנשים מדועים ויעיפים, אך החיים בתוך הגן היו חרוזים יותר, הבנות ישבו בחורשה צדדית, פספסו וביקשו להרוג שעה וחצי, שנשארו להן עד להתחלת הסרט בקולנוע אוריון. אותה שעה התקרב אליהן אדם זקן, אך אנלטי, דובר אנגלית ועברית לסירוגין בהברה אשכנזית ("לשון קודש"). הבנות קב" עו מיד: תייר מארץ אנגלו-סכסית, נזכרו בסיסמה "הסבר פנים לתיר".

"פה טוב" — אמר האיש בפתיחת דבריו — "אולי רייט היר, אבל שם, בחוף, אנשים בתור לקרח. מדוע זה אין יכולים להסדיר אצלכם את השאלות האלה?" "אצלכם" שכנע אותן מיד, הוא ודאי תיר. הבנות החלו ממסירות אש וגפרית על השלטון, על אי-הסדר, על דב יוסף. האיש חיך, שמע. השמש שקעה ביני תיים לגמרי, הזקן לא הסיר עין מהן — הביס על שלשתן בעת ובעונה אחת. הוא אמר, כי בא מדורם אפריקה, הוא בעל עסקים ואוהב את החיים, מתגורר באחד מבתי המלון ברחוב הירקון בתל-אביב. "אם אחת מכן רוצה לבוא אתי למלון — אשמח מאד", אמר לפתע ללא היסוס. תחילה חשבו הבנות, כי האיש מת-

בוד בבטאונם, אום אני חומה. עתה נודע, נאמר בהמשך המאמר, כי מר בית הפרות הן חולות שחפת, והחלב שלהן נגוע בחולי זה. הרופאים הורו שלא לתת תוצרת חלב לפעוטים אשר למסה מגיל ארבע. ההמונים מתרוששים והולכים, והבצורת איומה, והעניים כלות לקראת חבלת מזון מעבר לים להחיות נפש העוללים. הגנו מוכים ולוקים ומוסר איננו לוקחים.

הפתרון: המציאות הוכיחה כי כל בית אשר גליון אום אני חומה חדר אל תוכו לא נבשלו דיריו בכל מרעין בישין. הרוצה לה ציל נפשו ונפש אשתו ובני ביתו שלא ידבק בהם מאומה מזוהמת הציונות יכניס גליונות אום אני חומה אל תוך ביתו, והיו הנפשות לשלל. וזה אמצעי בדוק ומנוסה.

פנעים

בין השאר: אונס

סיפור המעשה, שבעבורו הובא יוסף אברהם פורטנוי בן 25 בפני שופט השלום לא היה מענין כשלעצמו. מבית הקפה ברחוב רענן 11 בתל-אביב (הקפה המפורסם ממשי-

רכי חיים

קסמי הראשון בספטמבר

כאשר יעקב נקרא ג'קי, הפך אלוף התאגדות (משקל זבוב), התגייס לצבא הבריטי, הוקצה ליחידת השעשועים, אנוא. הסיבה: הוא היה קוסם (אמנות שרכש לעצמו, מלבד שש השפות השגורות בפיו, במצרים). כשחזר הבין תה (תל-אביב) נקרא כבר יוקי, הציג משך שלושה חדשים רצופים באולם מוגרבי, משך מאה אלף צופים (הוכחה): אחד מהם זכה בכרטיס המאה אלף, שהוצא לפי ביקורת רואה חשבון).

אולם יוקי ששילם כאלף לירות לחודש שכר אולם ומשכורות סדורים, החליט לח' סוך כספיו, הגה רעיון: הקמת אולם של עצמו. כאשר פגש סופר-מכר, מהלל (בין עדן לתימן) העדני, ידע את שלפניו: הקים על גג ביתו הגדול והדירקומתי של העדני במה, בה עמד להציג את קסמיו.

גג הבית, כבר דיונגוף 14/16, המאכסן מספר אולמות ריקודים ונשפים, היה לא-ישר, חסר-מעקה, רורע חוטי ברזל שנועדו להתקנת הקומה השלישית. יוקי (וארבעת אחיו) לא התעצלו, ריצפו את 400 המטר המרובעים, הקימו שיפוע מיוחד, כיאה לתיאטרון, הע' מידו גדר עצום, עמודים ומעקה, הכינו תפ' אורות סיניות, שכרו 400 כסאות ופתחו בהצגות.

העירייה תבעה אותו למשפט (על בנייה ללא רשיון), אך השופט (בכור שיטריט) המ' ליץ על חלוקת רשיון, דחה, באם לא יינתן, את ההרשאה לשנה וחצי. יוקי השקיע 5000 "לא" נוספים, כאשר, לפתע, פרצה המלחמה. מחמשת האחים שיצאו לחזית חזרו רק ארבעה, חסרי כסף ואמצעים. מהלל העדני, שזכה במחצית הרווחים בימי זוהרו של יוקי (לפי החוזה משועבדים מחצית רוחי יוקי, בכל מקום שיופיע, להעדני) לא סייק ליוק. הקוסם הראה את כוחו, יצא לירוש' לים, ערך הצגה, הרוויח 200 לירות, הקים את במתו.

קנס סמלי, חצי לירה. אולם הסכ' סוכים המשפטיים טרם נסתיימו. שותפו תבע את פיגו הגג, העירייה תבעה את הריסת הבמה (העולם הזה 664).

למרות המלצת בית הדין העליון לנהוג ברכות, פורקו בחורף 1950 קירות הבמה ועמודי המעקה. אז פנה יוקי לבי. ג'י. שנה לעירייה (שהתחלפה בינתיים, עקב הבחירות העירוניות) שאישרה לו רשיון (אחר שקנסה אותו קודם לכן, סמלית, בחצי לירה). בזה נסתיימו צרותיו של יוקי. אלא שחור' דש יול' לא התאים לפתיחת העונה, הרמ' קולים שרעשו, ערב הבחירות, בככר די' זנגוף, הפריעו. חודש אוגוסט הוקדש ליושיו של העדני (שמת בינתיים) שביקשו את פיגו הגג. אולם יוקי שוב אינו רוצה לתכות: מאוחר או לא מאוחר, עונת קסמיו נפתחת בראשון לספטמבר.

נהג, דבר גרמנית!

111 נהגים ערביים עובדים בשחר החיפאי. ששה מהם בני שפרעם שנכנסו לשרות עם נדוניה של שלושה אוטובוסים, ותמשת הנד' תרים — דרוזים מדלית אלכרמל. כולם הת' יהיו לחלוטין.

השבוע סיפר אחד מהם, במסיבת רעים של הנהגים: "בקי חיפה נהריה עלה למכונית באחת התחנות בעל זקן אחד שהתעקש לר' בר גרמנית. תחילה שאל כמה עולה כרטיס. אמרתי לו. לאחר מכן ביקש לדעת מקום התחנה הסופית בחיפה. עניתי לו. אלא שהוא עמד על כך כי אענה לו בגרמנית דוקא. הסברתי לו שאינני מבין שפה זו. הרעים עלי בקולו כשכולו מאדים מחימה: "שפרכן זי דויטש זי פרפלוכטער שוביניסט!"

עתונים

אמצעי בדוק ומנוסה

מיום ששלחו הציונים ידם בארץ הקודש וכבשו חלקים ממנה, האדמה חדלה לתת פריה, המארה משולחת בכל תנובת השדה והאילן, השמים נעצרים והזריקה לבטלה — למסקנה מחרידה זו הגיעו מומחי החקלאות של נטורי קרתא, המביאים את מסקנותיהם לפני הצי-

• דבר גרמנית, שוביניסט ארור שכמותו!

ייק, בעל המדגרה מים אין ספור ון, הוסיף, אם יבטל ברמת השבים. גם אפרוחים. את איטור הדעם רשיונות לפרגיות מאות הצלעוד לפני שנה וחצי בידיהם, איבחה להחליף את הלוישי יכול היה כליתי בן 15 תרגולות. הביצים שירק לפני חדשים הכ' הסידור בלכל משפחה מתוך חר' דיוו שוביניות לכל נפש תמורת שוב של

תלושי וס: המשפחה תקבל מס' החישה עצמית של ביצים. הח' פוא ווו המטילות למאכל בשכר' שש, תבונה, כי מי ירצה להפסיד עות אחת את מנות הביצים לכל בגלל

השונקסי המזון החדשים (יולי לתקפו גם הצח בעניין הכולים הצאו מועמדים רבים. אלפי מש' ה להחליף את תלושיהם ברשיון ג לצרכי סידור הלול. אולם כרעם ירים, נפל הצח לאיטור הדגירה. גירה, אין אפרוחים. לא מועילים נות שהוצאו.

השוק השחור

א'ים פחדו מקמעונאים

ך עשרים יום תכננו במטה המשטרה את את המבצע וכאשר הוצא לפועל (שוטרים, 27 שעות) סוכמה הפעולה כג' ביותר במלחמה בשוק השחור. המטרה: בירקות.

בעם פעלה המשטרה מלמעלה, החלה שונאים. החיפושים שנערכו עם שחר בשוק היה הזכירו את החיפושים שערכו הברי' בימי העוצר הגדול אחר נשק. אזורים מים הוקפו על ידי שוטרים, לא ניתן מע' חיפוש אחר מחסני סתר. אך התוצאות יותר טובות מאשר בימי הבריטים: שמר' מחסנים בלתי חוקיים. השלל: 23 טונות בים, תפוחים, תפוחי אדמה, בננות, שום. אחר ירדו השוטרים לשוקים הקטנים, החלו יפול אינטנסיבי בסחר המקעוני. גם הקמ' עונאים הסתירו סחורה, מכרו במחירים מופ' רזים. בסך הכל נאסרו 17 איש, תשעה מהם שוחררו אחר כך.

אולם תחבולת המבצע נתגלתה מאוחר יר' תר: לאחר שהפעולה נסתיימה החלו הסוחר' רים ב"עסקים כרגיל" בהתאם לכלל, שאחרי פעולה, בפרט גדולה כל כך, אין לחשוש מבני קורת נוספת. לרגע זה הכינה המשטרה הפ' תעה: פקדה מחודש את כל צינורות הסחר בירקות ופירות, לרבות הכבישים המובילים לתל-אביב. הבדיקה כללה למעלה מאלף כלי רכב. התוצאות: 28 עצורים, שבע מכוניות משא עמוסות פירות וירקות החרמו, נמסרו למפקח על המזון. חלק מהסחורה נמכרה במ' קום לקמעונאים.

רק למחרת היום הפיקה המשטרה את ה-

ז'קייקוי בן-מנחם
ב'י. ג'י. לעדות הקוסט

תועלת הממשית מהפעולה: פנתה מסתורין של העלמת הסחורה המשובחת מהשוק הסי' טונאי: קבוצה של סוחרים קמעונים מאחת השכונות האחרונה, הופיעה אצל הסיטונאים ביום שהגיעה הסחורה, קיבלה את הסחורה המשובחת ביותר בכל כמות תחת איומים. הסיטונאים עמדו תחת לחץ זה משך חדשים, פחדו לגלות פרטים.

הפונדק מוד שער העדיה
חובבת לעזרת הצייר

לוצץ. אמרה אחת הבנות: "וכי אינך חושב אדוני, שאתה זקן מדי בשביל אהבה?". המשי' פט עזיזות גרם להתפרצות צחוק של שתי הבנות הנותרות ואז תקפה את התייר האמ' ביציה. "אני אוכיח לך שאני יותר צעיר מהרבה צעירים". מה שאירע אחר כך מסרו הבנות בבית המשפט בדלתיים סגורות, כא' שר האיש הובא לדין באשמת מעשה בלתי מוסרי במקום ציבורי. נסתבר, כי התייר מת' גורר ברחוב עבודה, תל-אביב, מזה 28 שנים, ובסוכות מלאו לו 79, הגם שהוא נראה צעיר מזה. סיגורו טען כי הוא סובל ממגיה ולא פעם הציג את עצמו כתייר. הראיה: הוא לבוש "כמו אמריקאי". אמנם הציג הפעם את עצמו כתייר מדרום-אפריקה, אך לאמתו של דבר הוא מקבל את העניבות והחליפות משני בניו בבירוקלין. אמר השופט: "טוב ויפה, אך הואיל והנאשם מרגיש את עצמו צעיר, דינו יהיה כדין צעיר — 30 יום מאסר".

עתיקות

כאן היה פונדק

מדי פעם מתרועעים אורחים אוהבי-עתיקות על מעשי פרחות נגד פסלים, עמודי-שיש ורצפות פסיפס עתיקים. מאז קום המדינה, כשהחלו לחפור במקומות שונים בארץ, מת' גלות עתיקות של היושבים בארץ במשך אלפיים השנים האחרונות. סביבות זיפה, בהן רבים השרידים מתקופת הרומאים, מה' וות כר נרחב לאיסוף. אפשר למלא אולמות גדולים מכל הנמצא. עיריית חיפה יזמה לעצמה מוזיאון פרטי אחרי שנלאו מכך, שאין המ' דינה מרכזות את העתיקות. כשנגלה משנה לעיני חופרים ואם מגיע הדבר לאוני העי' ריה מהמרים שליחיה לקבל חישה על העתי' קות ולהעבירן במקרים רבים למוזיאון הח' דש המוקם בחיפה.

את רוב העתיקות מגלה המקרה, כמו רצפת הפסיפס המפוארת שנמצאה ליד הכני' (המשך "במדינה" בעמוד 10)

פט דוד יעקובוביץ, שמסר כי לביל הרצח בילה שם את כל הערב) גנב פורטנוי משך' אות וסיגריות בשווי של 60 לירות. תוך יממה נעצר פורטנוי וברשותו הסחורה הגנובה. בפ' ני השופט ברוך גלעדי הודה הנאשם במעשהו, נמצא חייב בדין. להגנתו סיפר על אם חולה, פרטים, אשר שכנעו את השופט, נראו בעיניו כנסיבות מקלות.

אולם משבא הרגע למתן גזר הדין והשופט ביקש, בהתאם לנוהג, לדעת מהמשטרה אם הנאשם נשפט פעם קודמת קיבל המשפט אפי' קים חדשים, במשך כשעה וחצי נוספים. תובע המשטרה, הקצין יהושע בן ארי, מסר כי הנאשם נמצא בערבות להתנהגות טר' בה, הפר אותה במעשה הגנבה בקפה. "וע' תה" אמר בן ארי, "הבה נקריא את העבר' שלו", הוציא את הטופס הארוך (המכונה בל' שון המשטרה "עבר") והכולל מקום מוכן מראש 22 עבירות.

"אני רואה שהטופס מלא" העיר השופט. "לא נכון", הציג הנאשם במקום, "רק מצד אחד". ואמנם השב האחד — 11 עבירות קודמות, כלל: שבע התפרצויות, כייסות, זיוף מסמך, שוטטות בנסיבות חשודות, כח' גת גביה ומעשה אונס. "בסך הכל התבטא הדבר בשש שנות מאסר וזה הכל שכמה עבירות רוצה הנאשם בעת ובעונה אחת", הסביר הקצין. "שטויות", אמר הנאשם, "הכל שטויות". הוא פתח בהסבר מקיף של כל העבירות, ניתחן היטב, טען כי האונס לא היה אונס, ההתפרצויות לא היו התפרצויות ולשפות אדם בעד שוטטות בנסיבות חשודות הוא פשע כשלעצמו (מצדה של המדינה). עתה יצטרך פורטנוי לבלות את השנה הש' בפיצית מאחורי הסורג, בהתאם למה שהשופט פסק: 22 יום מאסר.

דין זקן כדין צעיר

"הסבר פנים לתיר" — את הסיסמה הזאת זכרו שלוש הבנות שבאו לתל-אביב מירושלים לבלות את ימי החופש אצל קרוביהן. הן יש' בו בגן מאיר, בשעת בין השמשות. בחוף,

נאות

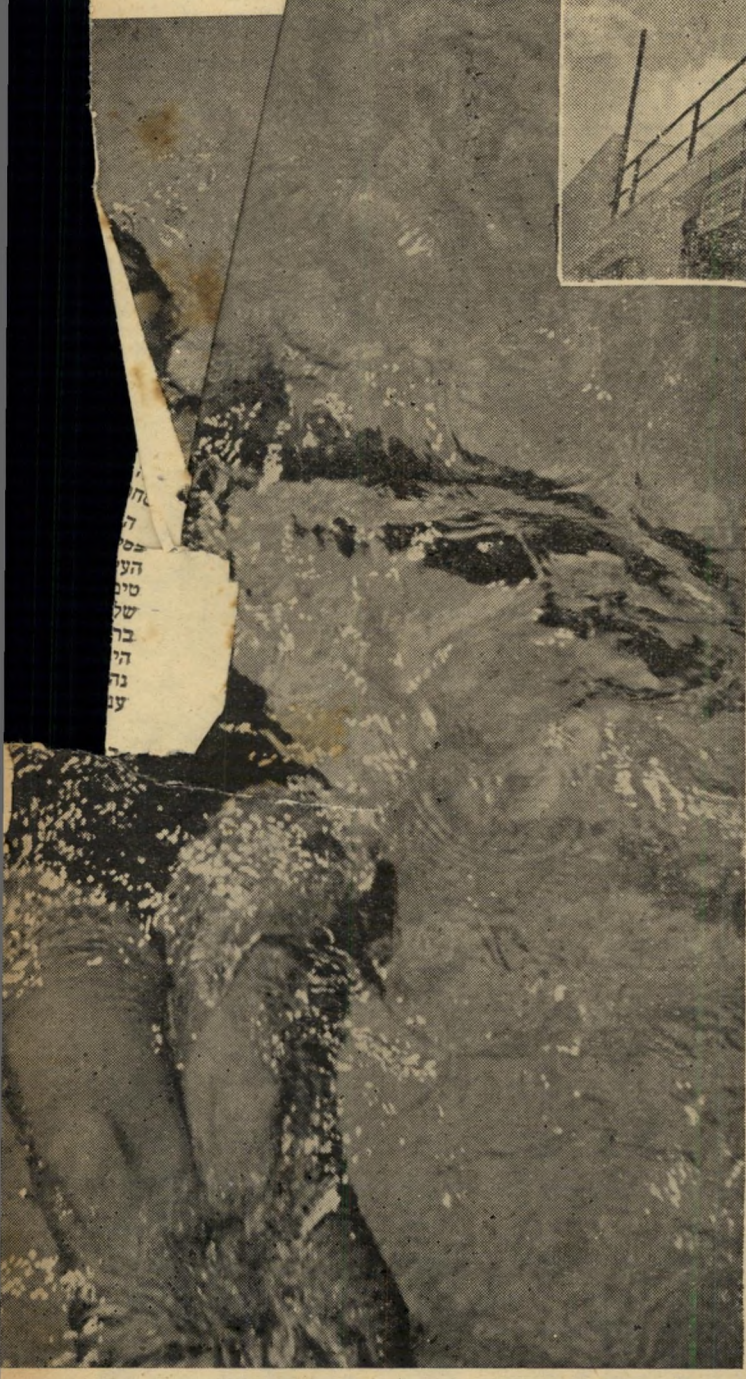
מה לעשות? על נוסם הדגל השחור, הצלח התל-אביביות העירית לדאוג להספלת כשלושה המחפיר הפתרון הוא גליג לטיחור שפת היב. הדרוש: מים מתוקים, זה יב, אולם יש לו בחורות עליונות. חי

„אתה רואה? ההיא שם, בבגד ים ביקיני? עצומה.

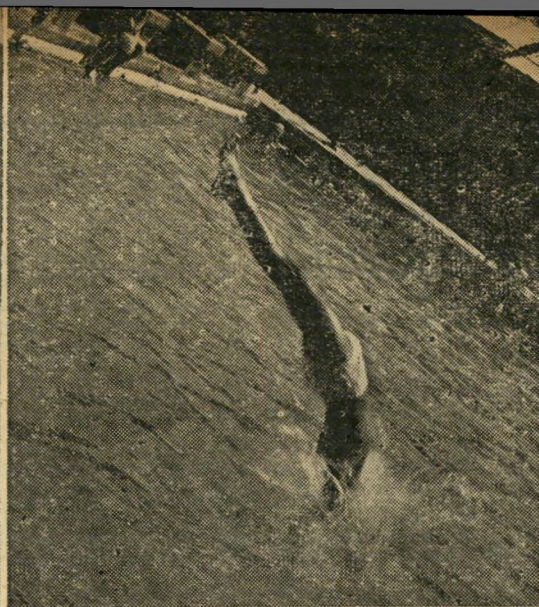

„היי, אתה שם!“ פרצוף מכר. הוא בא (כמובן). „פו, קר!“ המקלחת חובה. כשהוא מחזיק אפשר לסבול. „אני שחור והיא לבנה...“ זה הכל ענין של... לא של האופי, אלא של השמש. אך דרושה טבלנות כדי להשתזף כראוי.

יופיו תת-מימי. הפנים נשארו על פני המים, לא איבדו את צורתן החמודה. ב אין מאוחר. הגיל אינו מפריע, כל עוד אפשר ליהנות. 7...

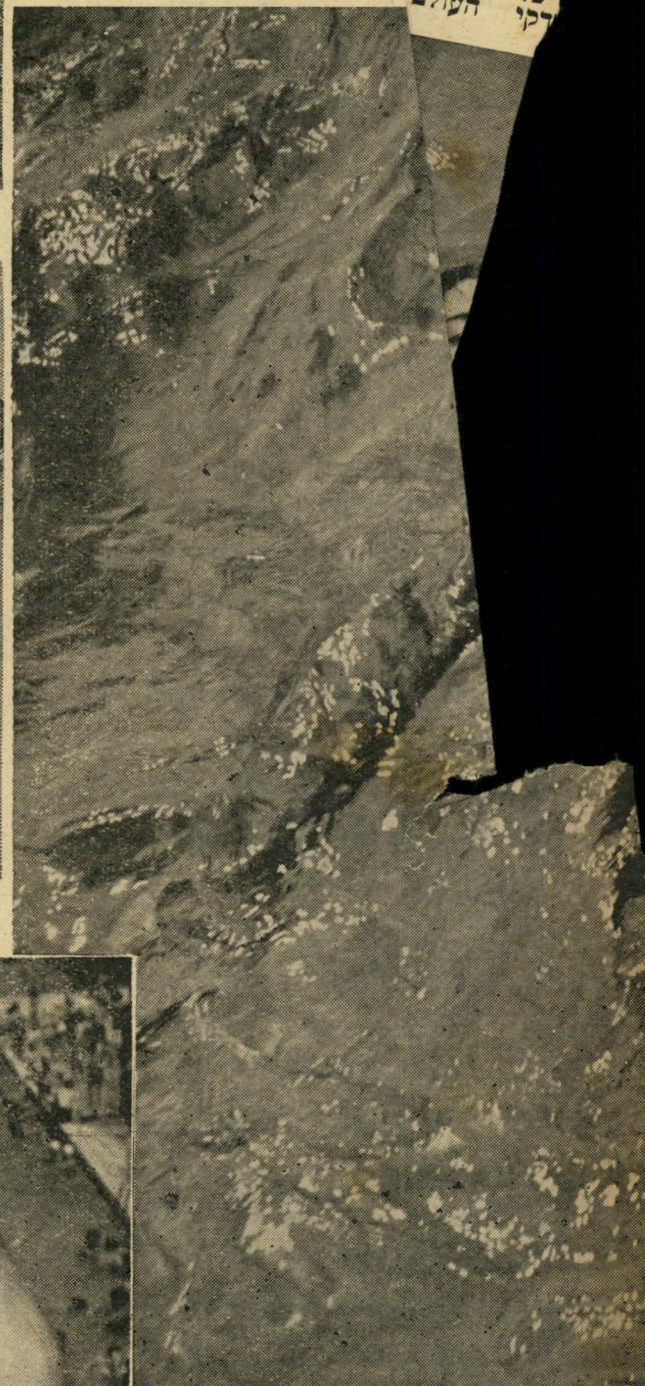

האלוף: כשהבנות מסתכלות, אפשר להצטיין.

המתחילה: כשחבר מלווה, אין פחד.

המצילה: מבט ער, שרירים בריאים. מי אינו מכיר אותה?

משחקים הגלים — מעותים, משמים. כמעט ראי עקום.
מוקדם. בעזרת אומץ לב וגלגלי-גומי אפשר להסתדר.

ברכה במקומה
(ברכה): לח' צבי
בנכם יוסף עז בח'ל
אל אבנך, פית

פתרון חדש
אמריקאים יהודים
מאמינים כי היחסים
בסס על המצאות. (הח'רבים לחת)

הכרזת בגוב הארץ
הכרזת בגוב הארץ
בחינת קוריאנה (העולם)

משפט או לא משפט
נציגי תנועת המושב
הגם שלאחר הבחירות

במחזה זה במחזה
המפקד לשעבר של
באיזור ירושלים, אשרבי
עם המלך עבדאללה ובימים
(חירות).

אפילו לא קרני
ד"ר היינץ גוימן, חת
השניים, גילה לאחרונה
משתמש יותר במברשת
יותר שיני האדם. התחל

בסוקרו את התקדמות המד
לקקול השן מגלה ד"ר גוימן
בלות בנוגע ובתאוריה השיגור
מאוזן אינו פותר מאומה; למ

אך הדבר האחד המלחמה שנינים בריאות
בכל מקום: לעיסה ממושכת ומזונוה גסים.
שעה שמופיעים סכין, כף, מזלג ונימוסי שול-
חן — נפגעות השנים. התרופה למניעת קלי-
קול השניים: לעיסת לחם קשה וחמצמץ
או קנה-סוכר.

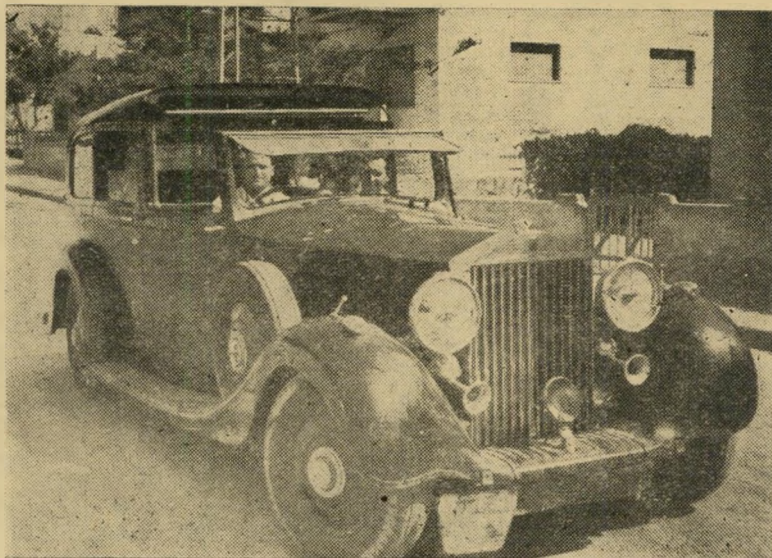
אך כיון שאין למצוא לא לחם שחור ולא
קנה-סוכר בכרכים הגדולות קובע ד"ר גוימן
כי הפקחים באמת הם הילדים: "לעיסת
עפרונות, עורות או קיסמי עץ היא אינ-
סטיגט בריא ולא קר אופי נברוטי".

ובאותו ערב כבר נראה מאחורי הכר בקסה
ווינה.

לא מכירים את יורם

זעקות אימים בקעו מאחת הדירות ברחוב
ארלוזורוב בחיפה. השכנים שמצאו את הדלת
העבה נעולה מבחוץ, הזעיקו את המשטרה
ומכבי האש ששפטו בסוסם גלגלים לקומה
השלישית ונכנסו דרך החלון.

הכבאים הנרעשים גילו כי את כל המהומה
הקים ילד בלונדי, בן שמונה, שהיה כבול אל
סכא בחבל כביסה עבה מבלי יכולת לזוז.
"אבא נתן לי עוגש!" הטיפח הזאטוט. האב
העומד לידן באשמת גרימת נזק לציבור,
בהטריחו שרותים צבוריים חיוניים כמשטרה
ומכבי אש, ללא סיבה מספקת. "אתם לא
מכירים את יורם?" הצטדק האב, סיפר כי
קשר את בנו בגלל סיבה מספקת. הסיבה:

מכונית הרודס-רויס שר מאק-מייקד
הבעל אינו ידוע

בזמן האחרון נמצא שלוש פעמים מתחת
לגלגלי מכונית.

הארץ

העיקר: המהירות

ביום פתיחת הכנסת השנייה תיערך ישיבת
הנעילה החגיגית של הכנסת השנייה ובערב
— ישיבת הפתיחה של הכנסת השנייה
(הארץ) יעקב העליון, ת"א

נשק דאיתומי

מגיני ישוב התנועה, בארות יצחק, בהפ'
עילם מגדל (העולם הזה)
שלמה גרצקוב, ת"א

שלים. לויצקי, סניגורם של אנשי מחתרת
בפני בתי הדין הצבאיים הבריטיים, איש
מפא"י ומעשן קבוע של סיגרים שחורים
נראה בטוח בדבריו. אולם הקצין שילוני
(קורפוראל שולוחוביץ של ימי המנדט) סבר
ואמר דברים אחרים.

בפני השופט הובא אדולף ברגר, אחד מ-
בעלי קפה ווינה בירושלים. גבר יפה, מסורק
ולבוש הדר, בעל לאשה חגיגית ואב לילד
ששהו אותו יום בחיפה.

"ב-15 בפברואר נגנבו מביתו של צבי פרי-
בר תכשיטים בשווי 3000 לירות" — קרא
שילוני — "חמישה חודשים לאחר מכן הוא"
שם אדם מסוים בקשר לגניבה זו וכתוצאה
מהחקירה הגיעו למשטרה ידיעות מוסמכות
כי ברגר, העומד כאן, קנה את התכשיטים
שטרם נתגלו. האדם ממנו נגנבו — התרושש-
לויצקי העביר כובד גופו מרגל לרגל ובי-
קש לחקור את הקצין המאשים.

(המשך מעמוד 7)
סה הראשית לשער העליה. אחת הכתובות
אמרה ביוזנית, "לזכר הימים הטובים". משפט
זה ופיתוחים שונים הביאו לידי הנחה כי
המקום היה פונדק או בית-משתה לעובדי
אורח. מכאן, שאף הדרך בימים ההם עברה
באותו מקום בדיוק שעליו מתנועעות מאות
מכוניות מדי יום ביומו. מחוסר ארכיאולו-
גים מקצועיים במספר מספיק בארץ משמ-
שים בתור חופרים ומגלים — חובבים.
במרצפה הנפלאה של שער העליה המועתקת
עתה חלק חלק על מנת להתח קיר או רצפה
בבית הנכאז בחיפה מטפל הצייר הנעזר
בארכיאולוגית חובבת, לשעבר חברת קבוץ.

זכר ימים טובים

שלוש שינים אחר שהבריטי האחרון יצא
את הארץ, חזר אליה נציג מכובד למדי:
מכוניתו של הנציג הבריטי הארולד מק-
מייכל, שגור המחתרת.
רוכש מכונית הרולס-רויס, בעלת המנוע
היקר והתכנית המיושנת: בלתי-ידוע.

משפט

בכלא. ולא חינוך דתי

הבית הגדול מאחורי החומה ביפו מאכסן
במחלקת הנשים שלו מספר לא גדול של
שפוטות ועצורות (הרצניות ביניהן; צילה
צויקלר ומסעוריה פניע על רצח לילדיהן; רבקה
גפן על גרימת מוות לחולי רוח במוסד תרפא).
השבוע הוכנסה לבית הסוהר העצורה השלי-
שכיתה: אשה מהחברה הגבוהה, שחזרה
מחוץ לארץ, משליחות המגבית היהודית המ-
אוחדת והסתדרות נשים. הסיבה: היא מסרבת
לחנך את בנה ברוח דתית.

הוויכוח על חינוך הבן מתנהל מזה זמן רב
בין הרב ד"ר מאיר רוזנברג, עסקן ידוע בק-
רב יוצאי גרמניה ואשתו זווי (שושנה), ש-
נתגרשו זה מזו לפני שנים מספר. לפי חת-
לסת הרבנות צריך ילדם להשאר עם האם
אך לאב דעה ביחס לחינוכו. ד"ר רוזנברג
נשא בינתיים אשה אחרת, הילד חי עם האם,
חונך על ידה, אך לא ברוח הדת. הביורור ה-
משפטי התנהל בפני השופט המחוזי ד"ר יצ-
חק קיסטר, שפסק, כי על זווי רוזנברג למ-
סור את הבן (שמלאו לו בינתיים עשר שנים)
לאב או לבית ספר דתי. האשה לא עשתה כן,
יצאה לחוץ לארץ ולקחה עמה את בנה. בה-
עדרה נערך דיון בבית המשפט וניתן צו: היא
תחזיר את הבן ולא תיעצר ותוחזק במעצר
עד אשר יוחזר הבן.

כאשר חזרה האשה עם בנה, נעצרה. אך
הבן כבר לא היה בבית. היא שלחה אותו למ-
קום בלתי ידוע. כאשר שאלו אותה: "היכן
הוא?" השיבה: "לא אני, מעדיפה לשבת
בכלא מאשר לראות את בני מקבל חינוך
דתי".

הבעל חזר לבד

"החשד בלתי מבוסס" — טען עוה"ד אשר
לויצקי בפני שופט השלום יהודה כהן בירר-

פתרון תשבץ 1791

מאוזן: (1) אילנית; (5) טרזן; (8) דיו;
(10) ון; (12) בלו; (14) עשתורת; (17) נו;
(18) נשק; (20) רוטב; (21) סדר; (22) ידוע
(24) רבי-טרזן; (26) נקיה; (28) מגור; (29)
מגרש; (30) בלוז; (33) רברבן; (35) הרבה;
(37) פרס; (39) אילן; (41) תבל; (42) סס-
(43) אלביין; (45) לו; (46) קל; (47) עפר;
(49) בנין; (50) מרחביה.

מאונך: (1) אלבניה; (2) לר; (3) ניצ;
(4) יושר; (6) רות; (7) זן; (9) מוטב; (11)
מורד; (13) לשד; (15) תורה; (16) רב סמל;
(17) נד; (19) קונגרס; (21) סנוקרת; (23)
עקרב; (25) רגזה; (27) ישראל; (30) בנלי;
(31) תהלוכה; (32) ספסר; (34) ביבר; (36)
בבל; (38) רם; (40) נוער; (43) אלי; (44)
נפח; (46) קן; (48) רב.

פרסים לפותר תשבץ ענק

בגלל מעוט הפתרונות הנכונים, החליטה
המערכת להעניק שני פרסים של טיסה לאר-
לת. הנוכח: ירוחם עטר, צה"ל; יהודית
ליפשיץ, פרדס-חנה.

	7	6	5	4		3	2	1
44			10		9			8
	46		15		14	13		12
		20			49		18	17
			23			22	21	
								24
28			27				26	25
	34	33		32		31		30
								35
	38		37			36		
		42	41				40	39
				44				43

תשבץ מס. 80

(ערוך עפי' מתכונת הכתיב המלא)
מאוזן: (1) משופטי ישראל (שופטים ג');
(4) נמל קטן; (8) קארבי בלע"ז; (10) פאת
נגב; (12) מורה; (13) מגדולי הסופרים הצר-
פתיים; (16) סיעה; (17) בוסתן ענבים; (19)
דיאלקט; (20) ראש ממשלת דרום-אפריקה;
(21) מגש; (23) גבור שווייצי; (24) יוצר דת
אסיתית גדולה; (26) בסולם הקולות; (27)
משפחת קומפוזיטורים גדולה; (29) מלאך;
(31) בעל פרס נובל לשלום השתא; (33) אד;
(35) לוהט; (36) בירת איי הפיליפינים; (38)
וקן; (39) שאינו מתחלף; (41) מאבות המהפכה
הרוסית; (43) סופר אנגלי גדול, בעל הפרוטה
והירח; (44) מיץ פרות.

מאונך: (1) שטר קבלה; (2) רקבון; (3)
יחידת משקל; (5) קבוצת בהמות; (6) שאינו
תושב; (7) זז; (8) אחול טוב; (9) אזור דרומי
בארה"ב; (11) דורון; (14) תואר הולנדי; (15)
מקדש כהנים יהודים במצרים; (18) משוע;
(20) מונרכיה; (22) ממנהיגי מפ"ם; (23) זן;
(25) שעשוע; (28) צורה גיאומטרית; (30)
מגדולי אנשי הרוח היהודים בימי הביניים;
(31) בר; (32) רודף אחריו ביום שמישי;
(34) כן; (36) מטבע קטן; (37) יון הקדומה;
(40) אונקל; (42) גרו יאיר.

בטי האטון ואביה האינדיאני
...אך טובת לב

כנפי מטרו, עם הבמאי חואן (רוז מארי) דינק, לשם צילום סרט נוסף באיי הדרום, צילם לבנים, גרם מפח נפש לפלרטי שנטש את העבוד באמצע. הסבה: שיטות הבימוי ההוליוודיות של שותפו האמנותי לא נשאו חן מלפניו. סרט שלישי על אודות הדרום: טאב, בשיחוף עם הבמאי הגרמני מורנאו, גרם לפלרטי פחות מפח נפש.

לאחר סרט נוסף, בריטניה התעשיתית, ושנים של פעילות לאקולנועית, הוציא פלרטי לאור את הסרט שעמל עליו למעלה משנתיים: אנשי ארץ. סרט זה, שתאר את חייו אנשי האיים הסלעיים בלב הים האירי, אני שים החייבים להלחם קשה על קיומם, היה סימפוני נהדרה למאבק האדם בטבע אכזר. בשנת 1934 בזכר הסרט על מספר רב של יצירות אירופיות ואמריקאיות אחרות, זכה בפרס הפסטיבל בונציה. סרטו הבריטי הבא של פלרטי הינו והפיל, שוב אכזר אותה, כי המפקד אלכסנדר קורדה, לא ראה בעין יפה את תוצאות עבודתו המאומצת של הבן מאי בהודו, הוסיף לסרט קטעים שצולמו באולפן.

פחות מריטה הייורט. פלרטי הג' דול, שסרטיו גרמו שאחת ממעריצותיו תכ- חב: "האמנות המקרבת, יותר מכל אמנות אחרת, את האדם אל האלוהים, היא זו של איש הסרטים" היה עתה מחוסר עבודה בקול- נוע. הוא לא ישב בטל, הוציא לאור ספר זוכה בבקורת טובה. רק בראשית שנות הארבעים חזר אל הקולנוע, הפיק סדרת סר- טים חינוכיים עבור הממשלה האמריקאית. משנחתימה המלחמה, הוזמן על ידי חברת סטאנדארד אויל לסובב סרט על מחקרי החב- רה במדינת לואיזיאנה. הולדת המיסטיצי- המ: הנוער מלואיזיאנה, שיוצג בקרוב בא- רץ.

אולם פלרטי הוסיף לעמוד מחוץ למחנה האריסטוקרטי של אנשי הסרטים. כאשר נפ- גש לפני שנתיים עם אריך פון שטרוהיים, הב- מאילר שבר, נשאל: "כמה שנים עוסק אתה בהסרטה?" ענה פלרטי: "קרוב לשלו- שיים". המשך שטרוהיים: "והאם אתה איש עשיר?" משהשיב פלרטי בשלילה חייב- נית חבק אותו שטרוהיים בחבה, אמר בפס- קנות: "אם כך, אתה איש סרטים אמתי".

תכונותיו של פלרטי, שמת החדוש בניו- יורק, כללו הכנת סרט גדול בנוסח "עולם אחד" של וילק, סרט שיצולם במרכזים שו- נים בעולם, ביניהם: ירושלים.

אולם, אחרי שנים של עבודה בסרטים היה לשמו לצלול מוכר רק באוני סרטים אפסי מתוך המיליונים היודעים כל פרט על חייה הפרטיים של ריטה הייורט.

בקצרה

"אורח דא קרוא" הסרט הטוב ביותר על הבועה הכושית באמריקה, אחת הסבות לכך: הכושי הנדון אינו כולו לבן, הלכי- נים הרדופים אינם כולם שחורים.

"חילי המחץ" אודות קצין צי אמרי- קאי הלוחם לפיתוח נושאות המוטסים בצי האמריקאי. תמונות קרב מצוינות בצירוף גארי קופר, גיין וויאט, חין מוריס ועוד שחקנים ותיקים.

"באקרה וברומח" המערב הפריע ב" קומדיה מבוצעת באמת על אודות נערה היו- דעת לקלוע אך לא לאהוב ואודות ברנש היו- דע לרקוד אך לא לקלוע. דן דיילי, אן בקס- טר.

"זכרונות העבר" מעשה באחד שלבה לילה שלם ביקבו של מגור צרפתי שרצתו מוצפת קוניאק בן 100 שנה. לאחר מכן הוא משכר אף לריחו של משקה, מצב לא נעים לגבי עורך דין צעיר ואידיאליסט. חואן בוגו- סון ואליזבת טיילור.

* פון שטרוהיים התעלם אותו רגע מציאפ- לין וויטני, שיהיה בלי ספק סרטאים גדולים, אבל, בניגוד לפלרטי שסרטיו עמלים, אינו מוכן לשינויים.

טים, עברה מתפקידים קלים לדרמתיים, כב- שה אס אס מקום מכובד בקולנוע האנגלי.

אנשים

האם אתה איש עשיר?

לפני שבועיים ושמונה שנים גולד במדינת מיצינג, בארצות הברית, בן למהנדס מכי- רות נודד. עוד בנעוריו נתלה הבן, רוברט פלרטי, לאביו במסעותיו בצפון קנדה. הני- דודים הטביעו את חותמם על אופיו של רו- ברט הצעיר; הוא החליט להיות חוקר גי- אוגרפי, השתתף בארבע משלחות לצפון השלוג. במסע השלישי נתבקש לקחת אתו מסרטה, לצלם את חבל הארץ ותושביו. תנאי- הצילום בקור הצפוני לא היו קלים: הכפור כסה את העדשות, הקרח הקפיא את תנועת- הגלגל המצלמה, הקור כיוץ את הפילם והשחית אותו. פלרטי, רגיל לתלאות, הת- גבר גם על הקשיים האלה, הריץ לגלגלי סרט שצולם בעמל רב ובהסתכנות דומה. מישו- עיין סיגריה בקרבת מקום, אש אחזה בס- רט והוא עלה בלהבה צהובה יופה להפליא. פלרטי חייך חיוך פילוסופי, הכריז שבין כה- וכה- לא היה שבע רצון מן הצילומים, החליט לסובב סרט נוסף, מתוכנן יותר, על אותו נושא.

הפרוונים נתנו כסף. אולם מי יממן שאיפה כזאת של חובב חסר נסיון? הסרטה ששמו אינו הולך לפניו? הסרט שפלרטי רצה לסובב עתה היה בהרבה יותר גדול ויקר מצילומיה האקראי שהכין עבור החברה הגיא- ר

בטי האטון ובעד החקקה

...אך טובת לב...

גרפית. הפעם רצה להנציח את חיי האסקי- מוסים, ללא כחל ושרק, ללא בימוי או משחק. ליה זה שגוען לפנות בריצון כזה ההוליוודי- פלרטי נסה לענין את הפרוונים האחים רבילון מפאריס שהיו קונים את מרבית פרוותיהם מן האסקימוסים הקנדיים — והצי- לית. הוא יצא שוב צפונה, בילה חודשים ארוכים אצל הילידים, חי עמם זמן ממושך בטרם צילם מסר אחד של סרט. לבסוף, מש- הכיר אותם היטב, ידע בדיוק מה רצונו, החל להפעיל את המסרטה.

התוצאה, סרט בן שעה וחציה, שקרא לו נאנוס, הפתיעה את האחים רבילון שהיו בטוחים כי הניחו את כספם על קרנו של ש- צביהצפון. הסרט, תוצרת 1921, החזיר למש- קלים את כל כספם, בצרוף רווח ניכר, מכניס- להם סכומים קטנים עד היום.

התבונן עשרה חדשים. ההצלחה שהייתה מנת חלקו של פלרטי פקחה את עיני הוליווד. הוא נקרא אחר כבוד לקא- ליפורניה, הוחתם על חוזה רהובת כבדי פלרטי עצמו: עצמאות אמנותית מוחלטת, חופש המרחב והזמן. פלרטי, אשתו וחבר עובדים מצומצם "צא דרומה, לאי סאפונה באוקיינוס השקט, צלם שייד אחרון של תר- בות עתיקה ואקוויטית הנעלמת במהירות מלפני המטאטא של מנהגי אירופה.

שוב עשה פלרטי את מלאכתו בנחת, אך בבטחה: עשרה חודשים התבונן בטרם החל לצלם, ומשמיים וסרטו מואנה בת הדרום היה מונח בקופסאות הפח, נתעשר העולם ביצירת מופת קולנועית חדשה.

ציידומים נוספים באירופה. בניגוד לדעה המקובלת שהצלחה אחת גוררת אחריה הצלחה נוספת, היתה דרכו של פלרטי בשי- נים הבאות זרועה קוצים ודוררים. סרט קצר על העיר ניויורק, הונח לאחר שצילם חלק ממנו. שיתוף פעולה (בי' 1927), תחת

יותר על החוק, פחות על רוביהם. יהיו כאלה שיחלקו, בלי ספק, על הלבנת חסאי המפיה, שנתגלתה לא אחת כנופיה של שודדים פשוטים, לא של אנשי צדק, אך איש לא יחלוק על אמנותו של גרמי, על כשרונו הבמתי הניכר, על האופן בו הוא מגולל את העלילה, על הדמויות הפועלות בה בסביעות האפניות לסרט האיטלקי. בשם החוק הוא מוון קולנועי מן המשו- כחים ביותר והוא מעורר את התיאבון לסר- טים איטלקים נוספים.

"הייתי לבושע"

אחת התופעות החברתיות הבולטות ביותר באנגליה של שלהי המלחמה האחרונה ואח- ריה היתה עלייתו של הספיב, איש השוק השחור, צעיר, מצוחצח, מהודר, וול, אכזר וגס. בספרות האנגלית זכה הספיב לתשומת לב ניכרת וכן גם בסרטים, ביחוד אלה שנעשו בסמוך לסיום המלחמה. הייתי לבושע, סרטו הלא-חדש-ביותר (1947) של הבמאי הצרפתי- בריטי אלברטו קאבלאקנטי, הוא אחד מאלה המוקדשים לחייו הפרטיים של איש השוק השחור הבריטי.

הספיב הראשי כאן הוא אחד בשם נאריס (גריפית ג'ונס), שהוא פושע כה מושלם עד שאינו אנושי כלל. הוא תקיף: רודה ביד חז- קה בכנופית מברחים המשתמשת לצרכיה בארונות מתים ובמשרד של קברנים. הוא אכזר: רוצח כל מי שעומד על דרכו, מני- חית מהלומות רצח לנערות מסכנות. הוא ערום כשעל: גורם לאחד מאנשיו, הטייס המשוחרר מארטיין (טרבור האוארד) שייחשב

סרטים

"אני אוקלי"

השם העברי המלא של הסרט הוא אני אוקלי אשת לפידות, דוגמה חותכת לחוסר- הטעם של מתרגמי שמות הסרטים. אבל השם — העברי — האיום מעשם שלם לאחת הקר- מדיות המוסיקליות הנחמדות והערביות-לאורן ביותר בשנים האחרונות.

אני אוקלי הגיעה להוליווד עסורת זוהר- הצלחה על במת ברודוויי, מקום בו הופיעה בתפקיד הראשי אתל מירמן, שחקנית-זמרים מצוינת, אך, לדעת הוליווד, לא יפה עד כדי שתופיע בפני המצלמה. התפקיד של אני אוקלי, העלמה הפשוטה וחסרת ההשכלה, אך טובת הלב, המצטרפת ללהקת בופלו ביל, הופכת שם דבר בתיאטרון האמריקאי, נספר לבני האסון, שאינה מיטיבה לשיר כאתל מירמן, אך תורמת ביד רחבה להצלחת הסרט והמוסיקה הקלילה, הנעימה, של ארביין ברלין.

שמונה עשר השירים והרקודים של ברלין, הם הפעם — וכך ראוי שיהיה בסרט מר- סיקאלי — המסמר. כמה מהם כבר מושמעים בתכיפות מסוכנת בקול ישראל ופופולאריות זו בלי ספק עוד גדול. מוסיקה זו, המבוצעת בידי האטון והוארד קיל, זמר בעל קול, גוף וכשרון משק, מבטיחה כראוי, מצולמת בצבעים, מליה בדיחות במספר מספיק, תור- צאה: סרט מוסיקלי חי, תוסס, דינאמי.

"בשם החוק"

הקולנוע האיטלקי מביא מדי פעם הפתעות נעימות לעולם הצמא לאמנות של אמת ומ- מש. ישראל, הסופגת את כל התוצרת ההו- ליבדית מן העידית ועד הויבורית, זוכה אך בחלק קטן מן הרבול, מופתעת אפוא שב- עתים למראה סרט כמו בשם החוק, הנופל כרעם משמים בהירים. למעשה, כמובן, אין סרטו של השחקן-השפן-במאי, פיסרו גרמי, אלא המשך למסורת הניאוריאליסטית של שלהי המלחמה, והמשך לסגנון שהחל גרמי מפתחו בשני סרטיו הראשונים (שלא הגיעו, כמובן, ארצה) העד, עלומים שאבדו.

סרטו של גרמי מטפל במחתרת הסיצילי- אנית הקרויה "מפיה". בניגוד לסרט הוליוודי (היד השחורה) שדן בשלוחה האמריקאית של אותה מחתרת בסגנון בלשי רווי סנסציות, בשם החוק הוא סרט ריאליסטי שקט למדי, למרות המספר האלקטן של רציחות ותג- רות המתרחשות במשך 90 רגעי הצגתו.

שופט בעדיהיוזמה. שופט צעיר רוב מרץ (מאסימו גירוטי) נשלח לעיירה סי- ציליאנית קטנה להשליט את חוק המדינה. הוא בעל יוזמה יותר גדולה בהרבה משנדר רשה ממנו ומקודמיו, מחליט לטהר את הא- זור מהשפעת המפיה, השירי המחתרתי לנו- הג פיאוולי עתיק, שבראשה עומד אכזר גבר- תן (שארל וואלי). המפיה העיר, למעשה, החוק בסביבה, ואפילו האציל האיש (קא- מילו מסטרצ'ינקוה) נושק על פיה.

השופט מוצא עצמו בתוך, בין שני אנ- יים חקים: המפיה מזה והאציל מנצל- הפועלים מזה. לבסוף, לאחר שכמעט אמר נואש ועמד לחזור העירה, מסתבר שהוא והמפיה לוחמים למעשה לאותה מטרה: השלטת הצדק. הוא מחליט להשאר במקום, לנסות לשכנע את אנשי המחתרת לסמוך

* "אני אוקלי", בדיגון של התיאטרון הא- מריקאי: כרטיס הזמנה להצגה, זכר לפז- רנותה של השחקנית בכרטיס-חינם. לכל ידד וכל מבקש.

בטי האטון והוארד קיל

עלמה פשוטה...

* סרוס המלה האנגלית ספיבי, שפירושה:

טרון.

תמונה זו היא היחידה שפורסמה בעיתונות העזומית על רצח המזכיר עבדאללה. היא מראה את גוויית הרצח, מוסמא עושו, מוטלת על הרצפה בכניסה למסגד אל-אקסא. ליד השוואח מצד ימין יושבים מפקדי הדגיון והמשטרה, אשר אחד מהם ממרר בכבי מר על מות מזלכו.

מלחמה ושלוש

ילד מפונק

השבוע שוב פלשו המרחב ובעיותיו לזר רות הבינלאומיות. בניירורק התשדלו מעצמות המערב לשכנע את מצרים לבטל את הסגרה (המתאים יותר לילד מפונק מאשר למדינה גדולה) על הסואץ ולהרשות את מעבר האניות לישראל.

זהו תכסיס בריטי ללא כל ספק, התרע-מו חוגי הפוליטיקה הקיצוניים בקהיר. האנגלים מסיתים את ישראל לעורר את בעית הסואץ, מנפחים בגסות את עניין האמפירי רוג' על מנת להצדיק את חניית צבאותיהם במצרים. הם עושים זאת כדי לטעון שמצרים אינה שפויה בדעתה מבחינה פוליטית וכי אנגליה חייבת להשאר כאן כדי לשמור על האינטרסים של העולם החופשי ושל מצרים החולה — את האינטרסים שלה אינה מוכירה. ואילו החוגים המתונים יותר חושבים שבעיית הסואץ תחלוף בקרוב. האנגלים רואה רק כשניצוצץ האיום של סגירת בתי הור קוק בעבדאן. אולם עתה, הם קובעים, עומד דת איראן להיכנע לחץ הבריטים ושוב לא יהיה לאלה צורך חיוני בבתי הורקוק של חיפה.

הפתרון האיראני. שאלה אחרת שקשה היה לאחר רצח עבדאללה למצוא לה מחנה מתון היא שאלת כריחת-שלוש באמצעות וועדת הפיוס. עם כל הכבוד שארצות המרחב (ורוב העולם) רוחשות לרצון אמריקה עשירת-הדולרים, לא נראה כל סימנים כי הפעם יתיחסו ביתר רצינות לנסיון התייחוך שיערך בפאריס.

אחד מחברי הוועדה, שהתיאש מהצלחה בתפקידו, ניסח פעם הסכם אידיאלי, שיספק את שני הצדדים: עליה בלתי מוגבלת של יהודי ישראל לאמריקה ותשלום פיצויים ע"י אלה לערבים שיסכימו לחזור לבתיהם. אולם בהיותם תנאים קשירביצו, החליטה אמריקה, כנראה, להציע משהו אחר: זרם של דולרים וטנקים שיהפוך את המרחב לשני מחנות נפרדים המקבלים את פקודותיהם מוויינגטון.

איראן

המלאך חבש קש

המלאך שנשא את עלי הזית של השלום מעל לללהבות הנפט הבעור במרחב היה נשא מיוחד במינו. במקום חרב להבות נשא בידיו ציקים של דולארים, מוכנים לכל דורש (בתנאי שהוא ראש ממשלה באיראן). מאלוהים קיבל, במקום הכנפיים המסורתיות, אבא עשיר, שהשאיר לו רכבת בעלת דיבר-דננות שמנות. מלבד זאת יש לאוריל הרי-מן מקבעת קש, גובה של כמעט שני מטרים, שתי בנות, אשה שניה ואמונה בלתי מוגבלת שאפשר לתתור את כל בעיות העולם בכמות מספקת של דולארים ורוקים.

אולם בפרס עוד מסמל הצבע הירוק את דגלו של מוחמד הנביא יותר מאשר את שטחיה של הארץ הנשיא. ומכיון שאמונה מיר ורה ובלתי ערכאנית זו שוכנת בלבם של כמה צעירים בעלי דעות יסנות אך אקדחים חדישים, נתקל העניין בקשיים. לפיכך, ייתכן ואמונותיו של הרימן לא היו עוורות הרבה לולא גילו האנגלים בהן

לאנגלים והאיום בפשיטת רגל והפלתו באם לא ייכנע להם, לא מצא מוצא אלא לשכב במיטה ולשפוף דמעות מרות, לא יעילות ביותר.

אלא שהאנגלים התאפקו שוב. בהרגישם שסיכוייהם עולים עשו מה שקשה לעשות עם עמים אחרים. הם היו מוכנים להיכנע לאמריקאים כדי לחפות על כניעתו של הצד ממול, וכאן הופיע הארימן, כמושיע בלי יכול העוזר לגיבור האיראני רבי-הדמעות להי רוג את הדקדון הבריטי.

אם לא יתקלקל בורג במכונה העדינה בר גע האחרון, יצליחו האנגלים במשחקם. הנ פט יהיה מולאם, מוצאק יהיה גאון בן אלמוות — אולם האינטרסים הבריטיים ייש ארו על כנם, ושלוש על איראן.

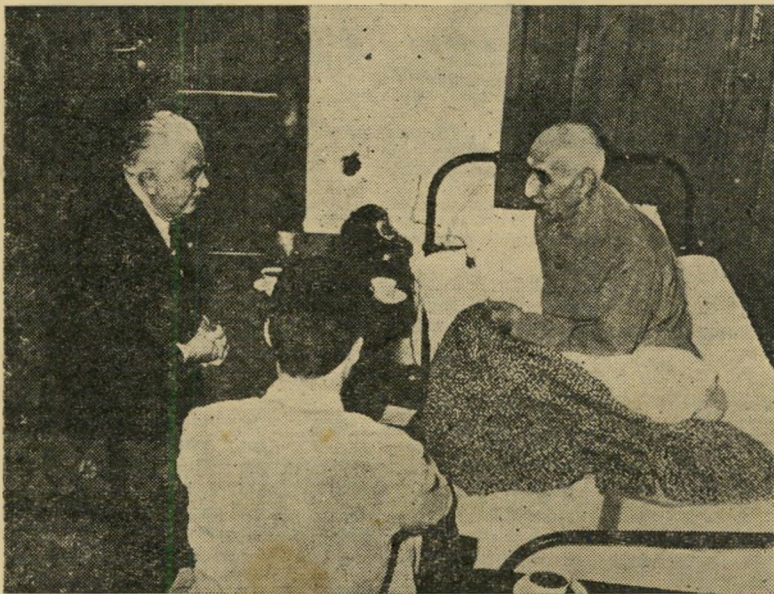
האיטלקי התקשה בקימה

במרכז טהרן עומד בית יפה אשר שם אסור להזכיר את המילה נפט. לולי היו שומרים מוזוינים ניצבים סביבו היה אפשר לחד שוב שזה בית של אריסטוקרט כלשהו. ארבעת שערי הבית הם הכניסה לארמון המלך המבודד מרעש העיר בגן ענקי ונהר דר בו רועשות רק מורקות מים לחשניות. בבית זה חיים השאח עצמו, אשתו הצעירה והיפהפיה, אמו, אחיו ואחיותיו המפורסמות ביופיין והדרן.

כל דרי הארמון רחוקים מהמשחק האכזרי של האינטרסים ששמש נפט ופוליטיקה. רק שני אנשים בבית הזה דואגים גם קצת — השאח עצמו ואחותו התאומה, הנסיכה אשרף.

השאח שהוא סמל האחדות המדינית ר"צ להוכיח שהוא עומד על גובה תפקידו. הנסיכה אשרף היא הפוליטיקאית של המש פחה. יש לה חוש לעניינים ציבוריים והיא רוצה לשחק תפקיד פעיל. היא מתעסקת, למשל, בעזרה סוציאלית.

הבוגרת בין שלוש אחיות השאח, הנסיכה שמש, היא טיפוס אינטלקטואלי. היא מת להבט מספרות ואמנות ונשואה למוסיקאי מוכשר המנגן צילו, פסנתר וחליל. הנסיכה אשרף אחבת מלבו פוליטיקה, מסעות. היא היתה, בין השאר, פעמיים ברוסיה הסובייטית (1947 וב-1950). סטאלין נתן לה מתנה יפה — מעיל פרוחה (שהוכן בארצות הברית), השלישית — אחותו הקטנה של

ראש-הממשלה מחמד מוסאדק במיטתו

בין אקדחים ופשיטת רגל, בכי

השאח, הנסיכה פאטימה, נשואה לאמריקאי צעיר שהתאסלם ומסתובבת עמו בעולם. החיים בחוג מלכותי זה הם תערובת של מסורת רצינית ופשטות, מלבד קבלות הפ גים הרשמיות. אך בדרך כלל מארגנים, יחד עם מכרים מספר, משחקי חברה וספורט.

הנסיכה שמש סידרה בקומה הראשונה של הארמון אולם קולנוע ומזמנה לשם את ה חברה שלה. היא עושה את זה בלי רש מיות, לפעמים מופיעים אורחים מפוקפקים. לפני שלוש שנים הזמינה את הציר האיטלקי ואת אשתו והתיישבה בעצמה על הרצפה. היא אומרת חשב שגם הוא צריך לשבת כך וישב על הארץ. במשך השחיחה הנעימה וכן ארוכה הגישו תה ולבסוף עיף הדיפלומט מצורת הישיבה, לא היה מסוגל לקום. הנסיכה חייכה, קראה את המשרתים והם עזרו

רגל מטבעה. הסיבה פשוטה: שולטים בה העשירים המעטים, שרק הם מסוגלים לשלם מסים. לפיכך אין מסים. ההכנסה היחידה, כמעט, באה מן הנוזל השחרחר המוסק מן האדמה. אולם האנגלים דאגו שלא יקום במ רוצת השנים דור של מומחים איראניים. לא היה גם צורך לדאגה רבה: האיראנים מעדי פים, מטבעם, לדבר על כשרונם מאשר לג לות אותו בעבודה קשה. סיכומו של עניין: האנגלים ידעו שאם יסתלקו משדות הנפט לחלוטין, לא יהיה מי שיזרים את הורם של הנפט לאניות הבריטיות ושל הכסף לקופת הממשלה האיראנית. והנשואה הוודאית: פשיטת רגל גמורה של המדינה, מרידת הפ קידים והפלת הממשלה.

מצבו של מוסאדק לא היה נעים ביותר. בין האיום באקדחים מוסלמיים באם ייכנע

לו לקום. לאשתו של השאח, סורייה, יש שאיפה אחת בלבד — בעלה. נוסף לזאת: שלוש חולשות — תלבושת שקשה, מיבושם וספי רי בלשים. היא אוהבת את המטבח האירני פאי. קורה לפעמים שהיא טורחת במאד כדי להשביע את רצונה באוכל; למשל: סרדינים בשמן זית ונקניק עם צנוניות. העם האיראני מעריך אותה בגלל תכונות אחרות: יופיה וחנה האיש וההנחה שהיא "מביאה מזל".

קוויט

"לעזאזל, שוב נפט"

לפני כמאתיים שנה, החליטו כמה משפחות גדולות משבט אנאיה כי הגיע הזמן לנטוש את חיי הנדודים שלהם ולהשתקע במקום קבוע. הם עזבו את מדבריות ערב המרכזית, החליטו להתיישב סביב הבארות בנאות מדבר קטנה, הנקראת קוויט. יישוב זה הפך, במרו צת הימים, למדינת קוויט, השוכנת על חוף המפרץ הפרסי, בין עיראק מצפון וסעודיה מדרום.

התושבים ניסו לעסוק בחקלאות אך המח סור החמור במים הכשיל אותם; הם התפשו מורחה, לים. כעבור זמן מה, הפכו התושבים ימאים ברובם, עסקו בדליית פנינים, דיגי והובלת מים בספינות מעיראק לקוויט. בשנת 1780 פלשו הפרסים לבצרה, הנמל העיראקי הגדול שהיה בסיס חשוב בסחר הבי ריטי עם הודו. לאחר משא ומתן קצר, הסכים האמיר של קוויט להרשות לבריסים להעביר את פעילותם המסחרית לארצו. מאז מגע ראי שון זה, הלכו יחסי קוויט עם בריטניה ונת הדק.

חשבון פרטי בבנק. אולם רק כעבור מאה שנה נחתם החוזה המביא את מדינת קוויט תחת חסות בריטית. היה זה בעקבות התחרות בין הגרמנים והרוסים לתפוס מקום מכריע במדינה ע"י סלילת מסילות ברזל (הגרמנים: מברלין לקוויט דרך בגאדא, הרוסים: מהים התיכון לקוויט). במלחמת הע לם הראשונה עמדה קוויט לצד האנגלים והיוותה בסיס לפעולות נגד התורכים באזור. חמורת זה, הכירה ממלשת בריטניה בקוויט כבמדינה עצמאית (תחת חסות בריטית).

בשנת 1938 גילתה חברת הנפט האנגלית אמריקאית נפט ליד העיירה קוויט. מאותו יום חלה מהפכה בחיי המדינה. היישוב הפ ראי והגידה, הפך תאום לשדה נפט אחד גדול, למרכז התענינות חוגי הסחר הבינלאומי. כאשר החלו בייצור אינטנסיבי בשנת 1945, נוכחו לדעת כי שדה הנפט בקוויט הוא הע שיר ביותר בעולם. התפוקה עלתה במהירות מסחרת — משלושת רבעי מיליון טון בש נת 1946 ל-16 מיליון טון ב-1950.

הנהגה הראשון מכל זה הוא שליט קוויט, השייך עבדאללה אלה סלים סבאח: כל יום מכניסה חברת הנפט סכום של 25,000 לירות לחשבוננו הפרטי בבנק לונדוני. האנגלים הקי מו בית חולים גדול ונקי — אולם התושבים טרם התרגלו להשתמש בו. גם הבניינים הג דולים ומכונותיהם החדר של השייך אינם ער שים רושם רב ביותר על בני קוויט, כי בעי עת העיקרית טרם נפתרה: עדיין קיים מחסור חמור במים.

"אינני חברת-נפט...". חברת הנפט הקימה תחנת זיקוק ענקית המזקקת 600,000 גלון מי ים ליום. אולם מים מחוקים אלה נחוצים לה להפעלת מיתקניה ולשימוש עוב דיה. כאשר ילד מבקש מים מאמו היא עונה לו: "מה אתה חושב שאני חברת הנפט?" ומספר רב של פועלים מחשיב את האפשרות לשנות מים במפעלי החברה לאחת המעלות הגדולות של עבודתו.

מצב זה הוליד סיפורים פנטסטיים על המ דינה המדברית אשר הנוזל הלבן נחשב בעיני תושביה יקר מן הנוזל השחור. נוסעים היו רגילים לספר כיצד ערביי המקום נהגו להת קהל סביב המכונות הקודחות בארות בתקווה שהקודחים יגיעו למים. כאשר במקום המים זרם נוזל שחור, סמיך ומסריח היו מקללים את החברה ואת המצב הקשה: "לעזאזל, שוב נפט".

החברה הבריטית המעונינת בשביעת רצו נם של הערבים (עד גבול מסוים) בכל זאת לא רצתה להקים להם בית זיקוק למים. זה כבר חורג מגדר תפקידה. היא הפעילה לחץ על השייך להקים בית זיקוק מכספי התיכון שהוא מקבל. אך הלה סירב. עד אשר התחיי לו האנגלים לשלם 25,000 הלירות הלימיות לחשבוננו נפרד בהכרזים כי השכירות נאות היות גות לבקשת בני עמו — הוא הורה להפריש את הכסף הדרוש להקמת בית זיקוק למי שתיה. הסכום הדרוש: 1,000,000 לירות שטרלינג.

המחזורים האמיתיים

שחקנית הקולנוע פאולט גורדר גילתה מכתב אהבה ארוך ומלא הערכה מתחת לדלת תא באנייה שהובילה אותה מארצות הברית לאנגליה. בעל המכתב: דיק בלקסטון, ילד ניו יורקי בן 12, שהסביר (בכוונתו רובה) צעצועים לעבר העיתונאים הסקרניים: "חיי הם ענייני הפרטי. כל שיש לי לומר: היא היתה על האנייה והיא יפהפיה. לכן חירותי אחריה". השחקנית הגיבה בידורות, תבעה מה מחור הגלגל לחכות עד הגיעו לשנתו ה-21 לפחות.

ביהשאל גורדר (שדרות סנסט) סוונסון, כוכבת הראינוע בת 52, שרכשה לעצמה מקום כבוד בקולנוע, לפשר חיזורי הגברים אחריה, משכה בכתיפה, הציעה הס: בר: "כנראה שרק עכשיו הגיעו (הגברים) לנערות ששמותיהן מתחילים בסמ"י."

ירח הדבש של פארוק מלך מצרים טרם נסתיים, הפך לשני ירחי דבש. כאשר פמלייתו צידדה בדעת רעיתו, נארימק, כי אין לאכול ספגהטי איטלקי (בגלל תכונות להשמין את אוכליו) נקט באמצעי לאחדים ביותר: הטיל כמה מאנשי הפמלייה, כשהם בבגדיהם, לתוך מי אגם קומו האיטלקי, שעל גדותו סעדו.

בהגיע ריצ'רד סטוקס, לורד שומר החותם ושליח ממשלת בריטניה לחיסול סכי סוך הנפט באיראן, לטהראן, הביא עמו שני סליענק טעונים פירות ופרחים, שי ידירות ופיוס לראא פחלאוי, שאח איראן.

לבסוף ניאוח ברטרנד ראסל, הפילוסוף המסמטיקאי הבריטי, בן ה-79, המאמין בחינוך כמקדם האנושות ושוכח לאחרונה כי פרס נובל, להסביר מה הוא סנוב אינטלקטואלי. הוא נסתייע בדוגמה: "אדם היושב ברכבת ליד אשה צעירה ויפה, אך אינו פותח עמה בשיחה, משום שאינו מחבב את הספר בו היא קוראת."

בהגיע הד"ר אברהם ניסן, ציר ישראל בסקנדינביה, לרייקיאויק, בירת איסלנד, על מנת להגיש את כתב ההאמנה לנשיא האי, הוגש לו זר פרחים שנשא פתק חדימלתי: "שלום". השולחת: התושבת היהודית היחידה מבין 135 אלף תושבי האי.

שר הדתות בממשלה היוצאת, הרב יהודה לייב מימון, הופיע בוועידת עסקני הקרן הקיימת לישראל, שנתיכנסה בירושלים, הוזכר לנוכחים כי גבולות הארץ משתרעים מנחל מצרים עד נהר פרת. למחרת הבהיר: "לא דוברתי על כיבוש אדמות מחוץ לגבולות ישראל, אלא על מצוות גאולת אדמות בכסף, מנחל מצרים עד נהר פרת. מתוך נקודת הראות של המסורת, בהתאם למצוות התורה ומאמרי חז"ל, ולא בשם הממשלה (שלא ברור אם ישותה בה)."

מי שהיתה שחקנית קולנוע, וירגינה ברוס, עומדת להתגרש מבעלה, המליונר התורכי עלי איבר. ההסבר (אחר הצהרת וירגינה שהיא אוהבת את עלי, לו היא נשואה זה חמש שנים, מאז): חוקי תורכיה אוסרים הענקת קצונה לחיל הנשוי לנתינת ארץ וזה (אפילו אמריקאית, שארצה מקיימת את צבא תורכיה). עלי הוצא לשירות צבאי, רצה בקצינות, ישא את וירגינה שנית אחר

פבלו קלוד, פלומבה ופינטר פיקאסו אחרי חמש שנים

גורויה סוונסון המחזורים נזכרו

מתיו רידג'ווי, בצאתו ממטהו שבטוקיו. המיוחד בדבר: שלא כגנרלים אחרים (בעלי ארבעה כוכבי כסף) דלג רידג'ווי, בדרתו במדרגות הבניין, על שלוש מדרגות בבת אחת.

ספרים

מחרת הרכבת

עט דור ההגנה (153 ע') — שאול אביגור — מערכות (750 פרסומות)

בטרם שינה שאול מאירוב, איש כנרת, את שמו לאביגור, הספיק להיות אחד מראשי ההגנה (מארגן ההעפלה) ותת שר הבטחון במדינת ישראל. בתור כזה היה אחד מאלה שדחפו, כדבריו, את קרון הרכבת הנתון על פסי הברזל של ההיסטוריה היהודית.

בנתחו את התפתחות ארגון ההגנה העברי בארץ-ישראל, ששימש, בסופו של דבר, מכשיר ההגשמה של מדינת ישראל, מתעכב אביגור על ראשי פרקים ראשיים השומר ותלחי, אמצעים — ייסוד הח"ש והפלמ"ח, קצם ההעפלה וההכנות להקמת המדינה.

יחד עם הערכות על ארבעה אנשי ההגנה, שני אנשי שורה: זוסיא שחורי, מפקד הגנה שנספה בתאונת דרכים במאורעות תרצ"ח ויוסף פיין, רוכש נשק שנהרג מכדור תועה, ושני מפקדים: חיים שטורמן — מפקד ההגנה בעמק יזרעאל, שנהרג בתרצ"ח ומצביא ההגנה — אליהו גולומב, מובא בספר סיכום שתי פרשות יסוד: מפעל ההעפלה שהעלה 115 אלף יהודים לא"י ב-96 כלי שיט, בדרכי יבשה משבושט (מעבר הירדן, מצרים, סוריה והלבנון — עליה ד' ע"ז); וגם במטוסים — ע"כ (עליית כנף).

כאשר הגיע מפעל ההעפלה לשיאו, כבר נסתיימה פרשה אחרת: הצנחנים. אנשי ההגנה, שאומנו על ידי הבריטים, הוצנחו מעבר לקוים וארגנו את גרעיני ההתגוננות היהודית. עם מלחמת העצמאות הפכה ההגנה סוף-סוף לצבא ההגנה לישראל, ביצעה בכך את מפעל ומטרת חייה: הזזת קרון הרכבת.

עצמן, בזבוז מליוני לירות ובלבד להוציא (כנראה) מן הכנסת. התלוצץ: "אפשר היה להסתור עמי במחיר זול יותר."

אחר הבחירות לא התאפק עורך הבקר, יוסף הפטמן, שסרב להופיע במקום ה-20 ברשימת הצה"כ ולא היה, לכן, מועמד לכנסת, יותר: "רק מפלגה המוכה תסבין נחיתות היתה יכולה לבכר אנשים מן החוץ, בעלי פנים חדשות במפלגה, על פני החבר הוותיק (כהפטמן, חבר הצ"כ משך 30 שנה) והמסור, אשר עמד לצד מנהיגיו תמיד."

ד"ר יעקב גיל, רב החטיבה היהודית הלוחמת וח"כ היחיד מבין שבעת ח"כי הצ"כ שלא הופיע (ונבחר) לכנסת השנייה, התלטי כי מוטב לבטוח בעצמו, הקים מועדון, מולדת, שמטרתו: ליבון בעיות מדיניות והח' תמת תושבי ישראל על פסיציה לעריכת בחי' רות חדשות לכנסת, על יסוד השיטה האורי ריתאישית.

אחת השמועות האחרונות שהופצו על מי שהיה מופתי ירושלים, חאג' אמין אל-חוסייני, אחר רצח יריבו, עבדאללה, ובי' קורו בערב הסעודית: הקמת אוניברסיטה ערבית (קומוניסטית) בוורשה של פולין, ש' עמוד בראשה.

השבוע נזכרו תושבי ישראל כי לא שריהם בלבד נתונים למסעות תמידים. אף בריטניה השקועה בצנע חמור, אינה חוסכת מטבע זר למימון יציאות שריה לחו"ל. ביניהם (בתכנית החודש המבטיחה תור): קלמנט אטלי, ראש הממשלה והרברט מוריסון, שר החוץ, לנורבגיה; היו גייטסקייה, שר האוצר, לקנדה; הארטיני שאוקרום, ליגוסלביה.

אחד הלא-יהודים בין קהל יהודי ארגנטינה שפרצו בישורת התקווה בבואינוס-איירס, הכבו' דו של ד"ר פבלו מנגואל, ציר ארגנטינה בישראל, היה נשיא המדינה, חואן פירון, שהעניק באותו מעמד אות כבוד לנשיא יש' ראל, חיים וייצמן.

צלם סוכנות הידיעות האמריקאית אסושייטד פרס. זכה בהזדמנות נדירה, הצליח לצלם את מפקד צבא או"ם בקוריאה, גנרל

תום תקופת שירותו הצבאי או לפני כן, באם ישונה החוק.

הודיע עומד נדסון ברדלי, ראש ה' מטות של צבא ארצות הברית, אחר שקיבל כ-5,000 מכתבים, בהם הובעה מחאה לחלוקת בירה לחיילי ארצות הברית בקוריאה: "לא קבילתי אפילו מכתב אחד שיתמוך בצעד זה. אך נראה לי, כ-5,000 מכתבי המתנגדים אינם מייצגים את דעת הקהל האמריקאית, בכל זאת."

זלמן (דאמה) ארן, מזכיר מפא"י מאז 1948, שהתפטר מתפקידו, מטר הסבר מתאים, השולל את השמועות (תיק בממשלה החדשה, מינוי לשגריר בווינגטון) שהופצו: אחר עומדו בראש מערכת הבחירות של מפא"י, נתייע במידה מרובה, אינו יכול לקשר יותר תפקיד ח"כ ומזכיר מפלגה. קבע: "אני מת' נגד לכן שעסקן יעזוב את תפקידו רק על אלונה."

אחר עומדו ארבע שנים בראש ממשלת הודו זכר ג'והרלאל נהרו את האמצעי היעיל למניעת חרפת רעב מפי 25 מיליון הודים מדי שנה (מתוך 360 מיליון התושבים): הגבלת הילודה של הודו על ידי אמצעים למ' ניצת הריון.

פבלו פיקסו, מייסד הקוביזם בן-ה-70, החליט, אחר שעסק משך חמש השנים האחר' רונות בכיור כדים וטיפוח שני בניו, ז'אן קלוד (4) ופלומבה (1), בעזרת אשתו פיינטר בת ה-28, לנטוש את אמנותו זאת, לשוב לעיסוקו הראשי: ציור. יורשו (בכיור): מארק שאגל.

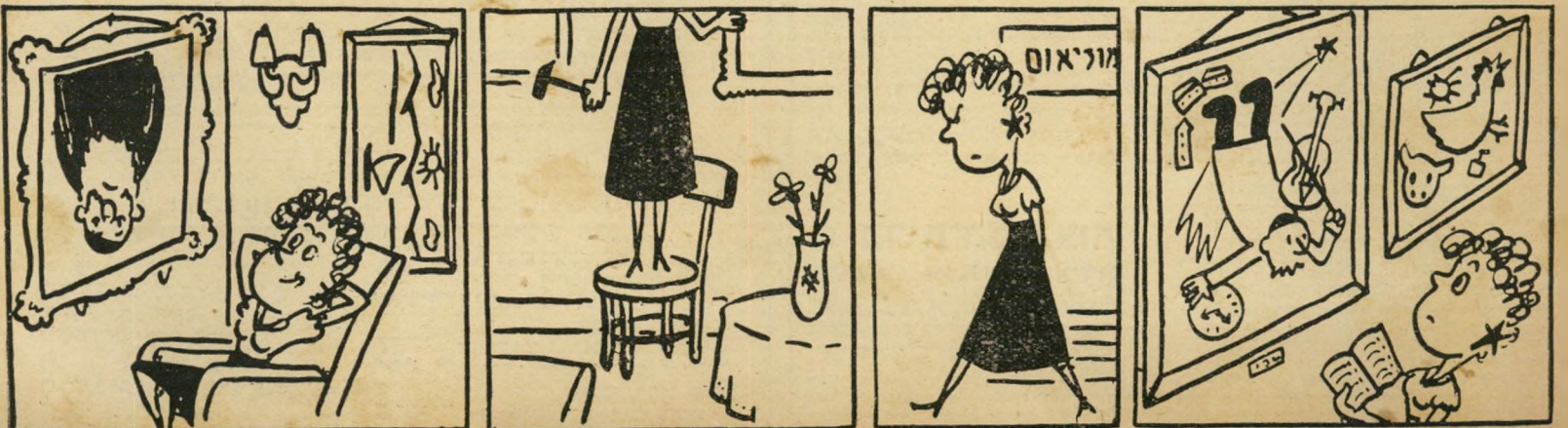
האנשים הגעים

מזכיר משרד הבטחון, משה שילוח, סיים את תפקידו כמזכיר הכללי של ועדת הבחי' רות המרכזית, וזה להרשמה בספר הזהב של הקק"ל מחבר עובדיו ולשני ימי חופש משר הבטחון. קיימתו: מפנה צה"ל, בו משרת בנו כסמל.

נחום ניר, סגן יו"ר הכנסת המפ"מי, שלא נבחר לכנסת השנייה, הביע במסיבת פרידה, שנערכה לכבודו על ידי חברי ועדת החוקה, שעמד בראשה, את עצרו שהמפלגות הטריוו

מבינה באמנות

פנתי

מה המוסיקלית של הרוסים הן ביצירה והן בביצוע: כשם שרוסיה הסובייטית הוציאה מקרבה מחברים כשוסטקוביץ, חצ'טוריאן, ויינברג ואחרים, כן כבשו הוירטואוזים שלה עם דוד אוסטרייך, הכנר, ואמיל גיללס, הפ סנתרן, בראש (במידה שניתנה להם האפשרות לנסוע הרחק מהמולדת) את העולם.

אך מדי פעם מוטל חרם על יצירות פלוני ואלמוני, נעלמים מנצחים גדולים. האופיני בדבר, בטרם מתרחש משהו: ביקורת קט' לנית המופיעה באחד הבטאונים הרשמיים של ברית המועצות.

משום כך מצפים עתה ברוסיה למאורעות מסויימים לאחר שהעתון תרבות וחיים, הבט' און הרשמי של לשכת התעמולה הסובייטית, פירסם מאמר ארוך שכולו ביקורת קטלנית נגד התזמורת הפילהרמונית של מוסקבה, אחד המוסדות המרכזיים של המוסיקה בברית המועצות.

העתון מאשים את הנהלת הפילהרמוניה, בפרוטקציה לטובת אנשי שלומה, שלא לדבר כבר על טעם רע של מנהלי המוסד. במרכז

הייז פקום

עד שלוש אחר חצות

ההאשמות עומדת הטענה, שהפילהרמוניה המוסקבאית מתייחסת בביטול גמור כלפי המוסיקה הסובייטית החדשה. כמה מבין המי חברים הגדולים לא הופיעו בפרטוראר שלה אלא שלש פעמים במשך השנה האחרונה. (כדוגמה: "שיר היערות" לשוסטקוביץ — אפוס לכיבוש השממה על ידי העם הסובייטי. דוגמה נוספת: "אגדת החיים של אדמת רוסיה" מאת שפורין). "מדוע לא מנגנים שוב ושוב את הקנטטה "מולדת" לארטרובי? אן?" שואל העתון, "ומה בדבר הקונצרטו לכנור, פסנתר ותזמורת לחצ'טוריאן?"

תרבות וחיים מאשים את הנהלת הפילהרמוניה בהפליה כלפי המיעוטים הלאומיים ומתפלג משום מה לא נערכו קונצרטים מיוחדים למוסיקה אוקראינית, ביאלורוסית, ארמנית, מדוע לא נודעו מעל לבמה זו שנותי הם של מחברים החיים בנובוסבירסק, רוס' טוב או סברדלובסק.

מסתבר כי הקופה איננו גורם של המש' טר הקפיטליסטי בלבד. הנהלת הפילהרמוניה המוסקבאית חשבה יותר מדי על הקופה. על מנת למצוא חן בעיני הרשות המוסמכת בענייני הכנסות. "והרי החיים החדשים של ההמונים ברוסיה דורשים גישה אחרת."

הרצינית בכל ההאשמות: "יחסים, פרו' טקציה וקשרי משפחה". כתוצאה מזה קיבלו חושים אנשים, שאינם מסוג הדרוש לרמה גבוהה של חיי האמנות ברוסיה.

התוצאה של המאמר הקטלני הזה תורגש ודאי בקרוב. מכל מקום, המאמר מסתיים בפי' ניה לכמה מוסדות, שמחובותם לשום לב למ' צב המחפיר של הדברים.

מי הם המוסדות? "המועצה המעורבת של באיכח המיניסטרינז'ים והמחלקות לענייני תרבות ואמנות, המחלקה למוסיקה". זה אחד מהם. המוסדות האחרים שמפנים את תשומת לבם לפילהרמוניה: המפלגה הקומוניסטית, מרכז האגודות המקצועיות, שמתפקידם "לטי' פה, לחזק ולשפר את הרמה האמנותית בב' רית המועצות לטובת ההמונים."

אורחים

בטהובן בארבעה קצבים

"תזמורת של גושים!" גיחכו הסובבים של ניו-יורק לפני 30 שנה ועיקמו את אפם. אך האולמות היו מלאים תמיד בהופעותיה של "תזמורת הנשים הקראוליות". המיסדת, אלמה סקוט, לילית טרינוד שבאמריקה המרכזית, ידעה לגנון על קלרינט, אלטו וסקסופון והי' ביאה עמה קצב דרומי חושני ולוהט, כלי הקשה פרימיטיביים וילדה בת 12 ששמה היה הייזל.

"תזמורת הנשים הקראוליות" ניגנה במ' אה ערים והייזל למדה לגנון על מאה פסנת' רים שונים וצורמיי-ליל. תוך שנה הופיעה בפומבי בהצלחה בלתי רגילה. כאשר תחת שידור גדולה חיפשה כשרונות צעירים ב' 1936 נרשמה הייזל, נבחרה מתוך 97 מוע' מדות והוחתמה על חוזה לששה חדשים ב' תוספת זכות מיוחדת: להודיע בעצמה על היצירות שהיא מבצעת.

אחר עברה למועדוני לילה, נהגה בסדר יום משונה: זימרה עד שלוש אחר חצות, שינה עד שמונה בבוקר, כוס חלב, לימודים במכ' ללה עם גזיפה חד-פעמית, מדי שבוע, מצד הפרופסור: מדוע אין השיעורים מוכנים? קרה והייזל ניגנה ללא כוונה מיוחדת, קט' עים קלסים בקצב מהיר מן הרגיל, נסכה קצב ג'ז לתוך תז' מוצארט ובאך. התגובה: דרישה כללית לבטהובן, מבוצע בארבעה קצ' בים מהירים.

לבסוף גילתה הצעירה השחומה ודקת הגו', כי קולה אף הוא אינו גרוע כלל. היא נת' קבלה להצגת רביו, נרכשה על-ידי מועדון לילה ידוע. השכר התחלתי: 40 דולאר לש' בוע, כעבור חצי שנה: 4000 דולאר לשבוע. שיא הצלחתה של הייזל סקוט, שהגיעה לישראל לסיבוב קונצרטים, הוא יצירתה העצ' מית: "גורל קרייב", עיבוד מוטיבים עממיים של אי מולדתה, תיאור מוסיקלי ערב ועז' צלילים של קרניבל בקרביים.

אולם הגדרה מתאימה במיוחד היתה בעטו של מבקר שכתב: "היא ממש עצומה! כש' היא מנגנת ג'ז, אין רגל באולם שאינה נו' קשת לקצב המנגינה."

צרפת

אוהבים ישובו על רצפה

בכיים הצ'יליסטן פבלו קזאלס את חגיגת באך בעיירה פרס שבפינאנאס הצרפתיים, בשנה שעברה, הוא לא התכוון להופיע בפומ' בי' רצה לשתף אחרים. החודש, בנגנו בחצר רחבת הידים של ארמון מלכי מגורקה, יצא קזאלס לפומבי ממש. הוא נסע 50 קילומטר מפרס לפרפיניין ומוסיקאים ואלפיים אר' הבי מוסיקה עברו אלפי קילומטר, בכדי לשמער.

חגיגת השנה שעברה כיבדה את באך, מפגש השנה היה לכבודו של קזאלס עצמו. המחבר שהשתלט על התכנית: מוצארט. ("אחרי באך", אומר קזאלס, "אני אוהב ביותר את מוצארט").

המאסטרו ניצח על תכניתו שנפגמה על ידי חוסר חזרות מספיקות ותזמורת לא טובה דיה, מכורסה מרופדת-כרים.

החגיגה תחת כיפת השמיים עוררה בעיות מיוחדות: הטרמטורן, רוח קרה ותזקה הגו' שבת לכוון הים התיכון, העמידה את חברי התזמורת על רגליהם, אילצה אותם לאחוז בתוניהם, לחברם לכנים בסיכות בט' חזן. הרוח גם הפרה את האקוסטיקה, הפכה את היציע חסר הכסאות מעל לבמה, למקום הטוב ביותר. אוהבי מוסיקה אמ' תיים הקריבו את נוחותם, ישבו על רצפת היציע, כשרגליהם מטלטלות מעל למעקה. בקונצרט הלילה השני הביא הטרמטורן למ' טרות עזו שלא בעונותם ששטפו את בגדי הקהל.

אך רוב עולי-הרגל לפרפיניין לא התחשבו באי נוחות. אמרה הסופרנו גני כורל, שהשמיעה אריות של מוצארט ובאך: "קאו' לס קורן מוסיקה, הוא פשוט מכריח אותך לשיר."

ברית המועצות

מדוע לא מנגנים "מולדת"?

אשר השניגו הרוסים בשדה המוסיקה מאז מהפכת אוקטובר הוא בלי ספק אחד ההיש' גים הגדולים ביותר בתולדות האמנות והפ' צתה. אף המתנגדים החריפים ביותר של המשטר הקומוניסטי יודעים להערך את הר'

תיאליזין!

??!??

תיאליזין, המכיל ריכוז גבוה של כולסטרין, ממריץ את מחזור הדם, מחזק את שורשי השער ומרחיק קשקשים. תיאליזין, מי השערות על יסוד מדעי.

הוצאת ספרים נ. טברסקי
חברה בע"מ

הופיע הכרך השני של

בארץ האגדית הכ' שופה

מאת משה גרוסמן
שבע שנים חיים
בברית המועצות

"גרוסמן קרע את קורי הכישוף העוטים את ברית המועצות במצאו בקרבו את העוז לשמש פה לאמת" — פארווערטס, ניו-יורק.

המחיר — 1.600 ל"י
מחיר כרך א' — 1.300 ל"י

ההפצה:

י. ברונפמן, רח' צילנב, 2, תל-אביב.

פרסום רמון

הופיע זה עתה

ספר האמנות המפואר לנוער

32

תמונות
בצבעים עם
הסבר מקיף

מחיר 850 פרומה

להשיג אצל מוכרי ספרים וכל סניפי פ.ל.ס, חברה לפרסומים בע"מ

2 טיולים בים לנעילת העונה

היות וכל הכרטיסים במחלקות א' וב' לטיול הנופש של 5 ימים באניה "נגבה" (המתקיים ב'21 אוגוסט) כבר נמכרו והדרישה לכרטיסים נמשכת — החלטנו לארגן

3 ימי נופש על האניה "נגבה" מ'18.9.51 עד 20.9.51

כמו כן, בגלל המספר הגדול של קבוצות שנרשמו לטיול הנוער למימי קפריסין והים התיכון

כמו כן, בגלל המספר הגדול של קבוצות שנרשמו לטיול הנוער המתקיים ב'15.8.51 ואי יכולתנו לשאתן בטיול הגל' החלטנו לארגן

טיול נוער נוסף אשר יתקיים ב'29.8.1951.

להרשם מיר עכור שני הטיולים הנ"ל אצל

ירושלים, הרצל פינת שטראוס.

נתניה, "הלפיד", רחוב הרצל.

ראשון-לציון, סוכנות "מסדה"

מכשירי כתיבה.

חדרה, "עם הספר" י. רפפורט, טלפון 101.

רחובות, מרכז גייטמן, רחוב הרצל,

מול דרום יהודה.

הרצליה, א. אונג, מכשירי כתיבה.

גלוב

תל-אביב, רחוב הר סיני 2

חיפה, ככר חיאט

ירושלים, מלון המלך דוד

פאטרא

תל-אביב, רחוב נחלת בנימין 63

חיפה, שער פלמר 3

לבסוף נתקבלה ידיעה קצרה: הוא יבוא. אמנם באחר של חודשים אך העיקר שהי מחלקה לתרבות הגוף הביאה את המאמן הגדול.

מונדישין זכה לשם עולמי במלחמת-עשר הוגיע שמיני באולימפיאדה האחרונה בלונדון (1948 נקודות). הוא אף נטל על עצמו את ההגנה אימוניהם של הספורטאים האמריקאים למכביה ולפי התוצאות נראה שהצליח יפה בתפקידו. השגיו בקפיצות וזריקות והכי שרתו בהדרכה יופעלו מיד עם בואו ואמאני האתלטיקה הקלה מכל האגודות יתרכזו למח בקורס השני ייפגש מונדישין עם

ופכטר החיפאיים שקבע מי יתאגרף עמו, העיר. "אני מוכן ללכת כנגד שניהם יחד". המנצח סעדא האמין להלך, לא הופיע בתחילת הגמר. במקומו הופיע פכטר. הלך, רב-טוראי בחיל הים, רחם על יריבו ובמקום להכותו שוחח עם ידידיו שמעבר לחבלי הזירה. השופט שדה, שלא חיבב הדגמת רחמים בזירה, הפסיק את הקרב, הרים את ידו של הלך. בתחרות המוקדמת במשקל חצי-בינוני ניה צח הרמן, ירושלמי בן 23, את מקלר התל-אביבי, אולם חף הנצחון נפצעה עינו ורופאו אסר עליו להופיע לגמר נגד טופורוק החיפאי, שהוכר בצורה זו כאלוף ללא קרב. בכך

נוקראט בדקה השנייה: טוקר עז הארץ החיפאיים רוצים בחיפאי.

האתלטים המצטיינים וישתדל להעלות את השגיהם.

צרפת

"הפעם: 100.000 דולר"

ב-3 ליוני פתחו 123 רוכבי-אופניים בעלי וותק ושרירים בתחרות המסעירה ביותר של השנה — סיבוב צרפת. התנאים: 6492 קילומטרים של הרים ושפלות במשך 26 ימי רכיבה רצופים ושני ימי נופש בלבד, הפכו את הגבורים שבמשתתפים למועמדי הכותרות העצמיות ביותר בעתונות (תפוצתם עלתה פי שניים) של ארצות מערב אירופה המשתתפות.

גל התרגשות עצום תקף השבוע את ההמון גים משהכריזו על המירוץ האחרון, המכריע, של ההתחרות, שנפתח בחמש בבוקר של יום הראשון והשתרע לאורך 317 קילומטרים. לצדי הכבישים, בחום מחניק, נתקלו עשרות אלפי קנאים נלהבים שצפו בקרב עז של מטרם מאובקים בין 66 המשתתפים שניותרו. פצועים ומכוי גשם ושמש צנחו שניים מתעלפים; האטלקי קופי, מנצח הסיבוב לפי גי שנתיים, לחם על המקום העשירי בעוד שהצעיר באנס, תקוותם של הבלגים, הוסט בתנופת מרש השירה לתוך תעלה עמוקה. שותת דם חור אל אופניו ונשחרר בין המ-פגרים, ממרר בכבי.

אולם כף המאזנים הוכרעה כבר קודם לכן: שוב לא היה איש מסוגל להכות את השייצי היפה קובלט (25). שניצח בחמשה ב-24 המירוץ של הסיבוב. כשזינקו הצרפתים ללדיה והאיטלקי מאני בראש השיירה וכבשו את הנקודה הסופית בפאריז, הריעה כל אי-רופה על נצחונם של קובלט האגני: הוא בלע את הסיבוב כולו ב-142 שעות, 20 דקות ו-14 שניות (בממוצע: 33 ק"מ לשעה) בביצוע שלא היה תקדים לו בהיסטוריה של התחרויות מרתוניות (על מרחקים גדולים). הכוכב השייצי נתפרסם כבר כמנצח הסיבוב של ארצו בשנה שעברה והשנה, תהילה שהכניסה לו כארבעים אלף דולר, ומשאפפו אותו צלמים וכוכבות הוליוודיות של ככר הנצחון בפאריז, לא היה צנוע כלל: "הפעם אני מעריך את עצמי במאה אלף דולר!"

בצרפת עצמה גרמה הידיעה כמעט לאבאל לאומי, כאילו צעדו גייסות היטלר שנית מתחת לשער הנצחון. במשך שבועות הסיל המי-רוץ צלו על כל שאר המאורעות — הרכבת הממשלה החדשה, התגרות הקומוניסטים והי-דאגליסטים.

זה כמה שנים רצופות שאין צרפתי זוכה במקום הראשון במרוץ. בפעם שצברו התרגזו הצרפתים עד כדי כך על האיטלקים (שהראו יכולת רבה) עד שהצופים התנפלו עליהם, משכום כן האופניים, ירקו עליהם וצעקו: "פאשיסטים ארוורים!" כדי למנוע מעשי נקם נמנעו הפעם המשתתפים במירוץ מלעלות על ארמה איטלקית.

המתחרת טובה ביותר. "מה קרה?" שאלה התשובה הפתיעה אותה: "לא נותנים לביתר תל-אביב לנסוע לחוץ-לארץ". חברת הכנסת לא התעצלה, התאמצה לסייע ביציאת נבחרת הכדורגל של ביתר. למחרת פנתה למחלקה לתרבות הגוף, נדהמה מהסברה: "אנו עוזרים לביתרים, אבל ההתאחדות לכדורגל בישראל אינה מעוניינת".

התקלה הראשונה בנסיעת הנבחרת המערבית של ביתר תל-אביב ומכבי תפתחקה, לשורת משחקים בשווייץ, ארעה כאשר שתי האגודות לא הצליחו להגיע ליד הסכם. ביתר פירסם גילוי דעת, הסביר: נחתם הסכם עם פנימי בין שתי האגודות ביחס לקשרי חוץ, לפיו הוזמנה קבוצת הכדורגל השווייצית מברן, הוחל בסיוור ביקור הגומלין ואף קיומו אמונים אינטנסיביים בהדרכת אריה (ליאוש) הס. לפי חוות דעת המאמן נקבעו תשעה שחקני ביתר ושבעה שחקני מכבי לנבחרת, כאשר הפתח-תקואים הודיעו לתפע שהם אינם מסכימים להרכב ודרשו חלוקה שווה: שמונה שחקנים מכל צד (הם נסתייעו בטענה נוספת: הם פרעו את גרעון 1800 הלירות לאחר ביקור קבוצת ברן).

ביתר שללה את הדרישה שנגדה את החור זה, מכבי לא הופיעה לבורות ובינתים נמר סרה בקשה להתאחדות לכדורגל בישראל לה-תיר את נסיעת ביתר לחוץ-לארץ. אנשי ההת-אחדות ניסו למנוע את הנסיעה, דחו את הדיון ליומיים ערב היציאה.

ההתאחדות תבעה נבחרת מעורבת, מור-כבת מנציגי שתי האגודות, הציעה למנות את ארטור באר, קפיטן הנבחרת הישראלית בכ-דורגל, כמזמחה-מכריע לביקורת ההרכב. ביתר לא הסכימה.

בינתיים נתקבל מברק מציר ישראל בשווייץ, שמואל טולקובסקי, שהתפלא על כך שקבר זה ישראלית התעתדה להופיע בחוץ לארץ ביום האבל הלאומי, ט' באב, השבוע שקט: הנסיעה התבטלה.

התאגרפות

הקהל צעק "עוד הפעם"

רוב הקרבות באליפות הפועל הרביעית בהתאגרפות עמדו על רמה נמוכה, לא עניינו ביותר את לב הקהל המועט, שהתאסף בינו-לם כרמל, חיפה. כאשר אחר הקרב השלישי קרא הרמקול לשופט בנדיקט, השמיץ הקהל קריאות כוז ושרק. בשני הקרבות הראשו-נים רגז הקהל על השופט שהפסיק את הקר-בות לעתים תכופות. הקהל רצה שופט ירו-שלמי, הורסט שדה, בעל נסיון 35 שנות הת-אגרפות ששיפוטו זכה לשביעת רצון כללית. אולם אחר שופטו בקרב השלישי היה טרוד בענין פרטי: עקיבה אחר המתאגרפים היירו-שלמיים.

הדני הוסט ממרר בכבי הצרפתים רוצים בצרפתי.

הרב-טוראי היה רחמן. מהלך הקר-בות המשעממים למדי: לאחר הקרב בין פיני-קלשטיין (חיפה) לשטייטב (יפו) הוכרו פיני-קלשטיין מנצח. הוגש ערעור והמוכירות הח-ליטה: ההתחרות נפסלה ולא נקבע אלוף מש-קל זכוב.

כשעלה הלפרין, משקל נוצה, לזירה ניראו סיכויי נגד שטרן (ירושלים) קלושים. עינו הימנית נפצעה בקרב קודם. הלפרין ושטרן הרבו לחבק אחד את רעהו. ההתאגרפות דמ-תה להתאבקות. הלפרין הצליח בכל זאת. לאחר תחרות משעממת נוספת בין לוי (יפו) ואדיקה (חיפה) הוכרו לוי אלוף משקל חרגול.

כשראה הלד (חיפה) את הקרב בין סעדא

מסעות

כולם נוסעים לחוץ לארץ

כאשר הספורט בארץ משתחק ובמקום לעסוק בתחרויות מתחילים הספורטאים להת-עניין בנסיעות, מראה הדבר שמעצם בארץ. המתח והעניין יורדים לדרגת אפס והאקלים בחוץ לארץ מושך יותר. "כדאי להיות ספור-טאי מפני שאפשר לנסוע לחוץ לארץ", אמר ספורטאי ותיק וחיד. הוא חיך, כיון שבמעט המיד נוסעים אותם האנשים. "אחר הכל", הוסיף, "יש לנו נסיון והצעירים עוד יספיקו לראות את העולם".

הראשונים שיצאו, על סיפון קדמה, היו אנשי הפועל. מנגמם: אירופה. עוד בתחילת השנה הוחלט לשגר 70 איש (אתלטים, שחי-נים, כדורסלנים וכדורגלנים). אך לבסוף הפ-ליגו 15 בלבד כחברי משלחת הפועל, אחת משבע משלחות הספורטאים הפועלים המת-חרות ב-17 באוגוסט בליג, בלגיה (*). התוצאה: שחקני הכדורגל של מכבי והי-כדורגל של הפועל חיפה התקנאו בחבריהם, החליטו לנסוע אף הם. הפתרון: כדורסלני-המכבי יצאו לשורת משחקים בצרפת, אנגליה והולנד, לאחר שקונסטל צרפת בירושלים, רנה נויל, דאג לאירגון ההזמנה. כדורגלני-הפועל חיפה מצאו מזמינים קרובים יותר: קבוצה ספרסאית.

בינתיים הזמינו אנשי הפועל שתי קבוצות כדורגל משבדיה ומארצות הברית. השבדית, למדא, אלופת הכדורגל בארצה בעלת רמה גבוהה, מספקת שחקנים לנבחרת השבדית ולקבוצות המקצועיות.

אולם אנשי הפועל לא הסתפקו בהבאת קבוצות, ונציגם זלמן קליט יום מסע נגד נבחרות אנגליות על אדמת אנגליה, וביניהן הקבוצה המפורסמת ארסנל.

אתלטיקה

למי כוונה ההזמנה?

"שערוריה כזאת לא היתה זמן רב בארץ", טענו נציגי מכבי, "אולם הפעם יגיע הדבר לבית הדין הגבוה לצדק ואנחנו נקבל על הפליה שרירותית של פקיד ממשלתי". הפרשה התחילה כאשר ששה אתלטים עמ-דו לצאת לתורכייה כדי להשתתף בתחרות אליפות בינלאומית. ההכנות והאימונים בוצ-עו בצנעה והמבחנים הפנימיים בין אתלטי-מכבי הביאו לבחירת האתלטים הטובים ביותר. ההחלטה לא עזרה. לפי גירסת מכבי התקבלה ההזמנה עוד לפני מחצית השנה ונתחדשה לפני שלושה שבועות. אך כאשר באו המכבים למחלקה לתרבות הגוף כדי לקבל המלצה להיתר יציאה נקט, לדעת מכ-בי, המוכיח הכללי, ברוך בג המנהל את-המחלקה בהעדרו של ד"ר עמנואל סימון, עצה עיונית, שטנעה את יציאת האתלטים. המכבים מיהרו לירושלים, נפגשו עם ישיע-הו אברך, סגן מנהל משרד החינוך והתרבות, כיכמו אהו שהמשלחת תסע ותצטרף אליה אח-אריה גליק, רץ הפועל. אברך הבטיח, אישית, שיפול מיהר במשרד העליה. אולם בג הפתיע את אנשי מכבי: דרש מבחנים ערב הנסיעה ללירייה. המכבים התנגדו לסחיבת העניין, נסתייעו בהתערבות חברת הכנסת שושנה פרסיץ, שלא הועילה.

הסבר המחלקה לתרבות הגוף: ב-20 ליוני נשלחה בקשה ממרכז מכבי לאישור יציאת משלחת אתלטים לתורכייה. המחלקה דרשה את ככתב ההזמנה המקורי, לא הסכימה להמליץ על הנסיעה לפי העתק ההזמנה בל-בד. הסיבה: היא רצתה לבדוק למי כוונה ההז-מנה, למכבי או להתאחדות הספורט לחובבים. ההבדל היה רב: אם ההזמנה למכבי יסעו את-לטי מכבי, אם כוונה להתאחדות, תקבע ההת-אחדות את הרכב המשלחת.

ב-2 לאוגוסט הופיע ד"ר אטלס, יו"ר ההתאחדות לאתלטיקה קלה, ביקש לשלוח את האתלטים הטובים ביותר והראה את ההזמנה שונשלחה להתאחדות הספורט לחובבים (ולא למכבי). בג העניו ועדה בלתי תלויה שתבחר באתלטים. ד"ר אטלס הסביר שמאוחר, בית הדין הגבוה לצדק יסכם.

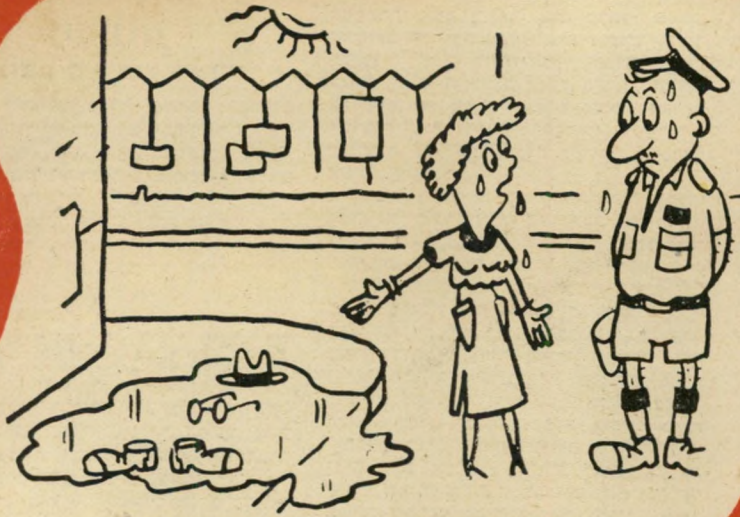
כדורגל

ט' באב לא חולל

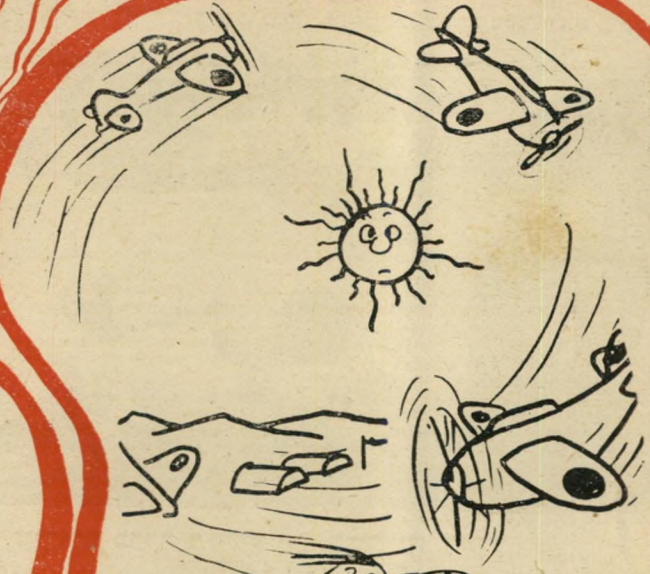
כאשר העירו את חברת הכנסת התחרותית, אסתר רזיאלינאור, משנתה בשעה שתיים אחר חצות, לא היתה הרגשתה של ותיקת

* האתלטים של הפועל: דוד טבק, ריצות 100 ו-200 מטר; חיים תמיר, מתעמל; משה ארצי, מתאבק; מנחם רוקין, קפיצה לגובה; יריב אורן, הסלת כידון.

חם נורא

"אחרתי לפגוש... הוא היה קצת שמנמן..."

"...וחיל האוויר שלנו מומלא
את תפקידו ביעילות..."

"ירוק שכמותך! כלום אינך יודע שבקין
שונים תהיה כדי להתקרר?"

הפתרון האמיתי

"הה, סוף-סוף!"

"זו אחרת אחרונה: אם לא תשלם, נפסק לך את המים!"

